

Drechtsteden

Concept

Begroting 2018

GR Drechtsteden

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	5
1.1	Budgettaire kaders en uitgangspunten	5
1.2	Samenvatting financiële resultaten	6
2	Programma's	8
2.1	Beleid en Bestuur	8
2.2	Sociale Dienst Drechtsteden	14
2.3	Bedrijfsvoering	22
	A. Ingenieursbureau Drechtsteden	22
	B. Servicecentrum Drechtsteden	24
	C. Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden	28
	D. Onderzoekcentrum Drechtsteden	30
	E. Bureau Drechtsteden	32
3	Verplichte paragrafen	33
3.1	Weerstandvermogen en risicobeheersing	33
3.2	Bedrijfsvoering	36
3.3	Financiering	37
3.4	Onderhoud kapitaalgoederen	38
3.5	Verbonden partijen	38
4	Financiële begroting	40
4.1	Overhead	40
4.2	Algemene dekkingsmiddelen	40
4.3	Recapitulatie programmabegroting	41
4.4	Verdeelsleutels	42
5	Vaststelling	43
 Bijlagen		
A.	Bijdragen per gemeente	44
B.	Begroting en meerjarenraming naar taakvelden	45
C.	Geprognosticeerde balans en EMU-saldo	46
D.	Beleidsindicatoren	47
E.	Meerjarenoverzicht gemeentelijk bijdragen	48
F.	Risicotabel per gemeente	49

1. Inleiding

Deze primaire begroting 2018 is een staand beleid begroting. In de begroting zijn geen voorstellen voor nieuw beleid opgenomen voor 2018, het is feitelijk een financiële doorvertaling van de geactualiseerde begroting 2017.

Zoals gebruikelijk wordt eind 2017 een geactualiseerde begroting 2018 opgesteld, die aan de Drechtraad wordt aangeboden voor vaststelling begin 2018.

In de geactualiseerde begroting wordt onder andere verwerkt:

- Inhoudelijke ontwikkelingen, inclusief financiële consequenties van nieuw en gewijzigd beleid.
- Besluitvorming over de perspectiefnota.
- Toetreding van de gemeente Hardinxveld-Giessendam.
- Actualisering van de middelen vanuit Rijksbudgetten.
- Kostenindexering.
- Structurele doorwerkingen van de rekeningresultaten 2016 en de bestuursrapportages 2017.

1.1 Budgettaire kaders en uitgangspunten

De gehanteerde kaders en uitgangspunten zijn conform de beleidslijnen van vorige begrotingen. In de begroting zijn alle bedragen in duizenden euro's tenzij anders aangegeven. Daar waar "Begroting 2017" staat vermeld betreft het de geactualiseerde begroting 2017 zoals vastgesteld in de Drechtraad van 7 februari 2017.

De indeling van de begroting in begrotings-programma's is ongewijzigd gebleven.

Financiële ruimte, perspectiefnota, en indexering

De Drechtraad heeft op 7 maart 2017 de uitgangspunten voor de vernieuwde systematiek Trap op Trap af vastgesteld. Die uitgangspunten zijn leidraad voor het bepalen van de financieel afweegbare ruimte voor de begroting van de GRD, en worden voor het eerst toegepast op de GRD-begroting 2018. Via de jaarlijkse perspectiefnota wordt de financieel afweegbare ruimte voorzien van inhoudelijke voorstellen voor beleidsaanpassingen en/of een bezuinigingstaakstelling. De perspectiefnota 2018 wordt ook in procedure gebracht voor zienswijzen. Begroting en perspectiefnota worden aan de Drechtraad aangeboden voor vaststelling in de vergadering van 4 juli 2017.

In de primaire begroting is geen indexering opgenomen. Indexering, het aanpassen van budgetten en gemeentelijke bijdragen als gevolg van de ontwikkeling van lonen en prijzen, wordt opgevangen binnen de vastgestelde financieel afweegbare ruimte. Vooralsnog wordt in de Perspectiefnota 2018 uitgegaan van een indexeringsomvang van € 1,0 miljoen voor 2018.

De besluitvorming over de perspectiefnota en de indexering wordt financieel vertaald in de geactualiseerde begroting 2018.

Toetreding Hardinxveld-Giessendam

Gemeente Hardinxveld-Giesendam wordt per 1 januari 2018 deelnemer van de GRD. In de primaire begroting 2018 zijn de financiële consequenties van de toetreding nog niet opgenomen. Dit vooral omdat nog niet alle noodzakelijke gegevens voor het sociale domein beschikbaar zijn. Daarnaast speelt dat Hardinxveld-Giessendam nog niet vertegenwoordigd is in de Drechtraad die de primaire begroting vaststelt, op 4 juli 2017.

Voor de toetreding wordt in juni 2017 een pro-forma begrotingswijziging opgesteld. De feitelijke begrotingswijziging wordt opgenomen in de actualisering van begroting 2018. Die wordt begin 2018 door de Drechtraad vastgesteld, dan inclusief de vertegenwoordiging van Hardinxveld-Giessendam.

Decentralisaties 2015

Voor de taken die aan die GRD/SDD zijn overgedragen in het kader van de participatiewet en de WMO 2015, is voor drie jaren, 2015, 2016 en 2017 financiële solidariteit afgesproken. Het kostenbudget wordt daarbij bepaald vanuit de middelen die de gemeenten van het rijk krijgen. Voor de primaire begroting 2018 is, vanuit het oogpunt van staand beleid, datzelfde uitgangspunt gehanteerd.

Aanvullende informatie voor gemeenten

Een groot deel van de gemeentelijke middelen loopt inmiddels via de gemeenschappelijke regelingen. Het is daarom van belang gemeenten aanvullende (financiële) informatie te geven. Gemeenten hebben dit ook in hun zienswijzen bij vorige begrotingen opgenomen.

Met de primaire begroting 2018 wordt hier weer een verdere invulling aan gegeven. De meerjarenraming is uitgebreid met een meerjarig overzicht van de gemeentelijke bijdragen. Verder is de risicotabel nu ook gekwantificeerd per gemeente.

Wijzigingen in het BBV

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is op een aantal punten gewijzigd. Doel van de wijziging van het BBV is de kaderstellende en controlerende rol van de (gemeente)raad te versterken door een beter en gemakkelijker inzicht in begroting en jaarrekening, en om het onderling vergelijken van gemeentelijke begrotingen beter mogelijk te maken.

Het BBV, en dus ook de wijzigingen, is ook van toepassing op gemeenschappelijke regelingen. Voor de begroting van gemeenschappelijke regelingen gelden de wijzigingen met ingang van de begroting 2018.

Voor de begroting 2018 van de GRD zijn de wijzigingen als volgt:

- Taakvelden: De begroting wordt nu (ook) ingedeeld in de uniforme taakvelden. De indeling is als bijlage opgenomen (pagina 45)
- Beleidsindicatoren: Een basisset van beleidsindicatoren moet in de begroting worden opgenomen. Voor de GRD betreft dat een aantal indicatoren in het sociaal domein. Ze zijn als bijlage opgenomen (pagina 47)
- Financiële kengetallen: In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing moet een verplichte set van financiële kengetallen worden opgenomen, zie pagina 35.
- Overhead: baten en lasten van overhead worden niet meer bij de afzonderlijke beleidsprogramma's opgenomen, maar centraal onder het afzonderlijk taakveld, overhead. De commissie BBV heeft in de "notitie overhead" beschreven welke posten hieronder vallen. In de notitie "verbonden partijen" is verder verduidelijkt hoe gemeenschappelijke regeling de overhead moet presenteren. In de financiële begroting in hoofdstuk 4 (vanaf pagina 40) is dit opgenomen.
- Rente: Voorgeschreven is dat de interne rekenrente maximaal 0,5% mag afwijken van het werkelijke rentepercentage. In de begroting is de rekenrente daarom verlaagd van 3% naar 1%. Dit betekent dat het begrote positieve renteresultaat onder de Algemene dekkingsmiddelen komt te vervallen. Tegelijkertijd dalen de kapitaallasten bij de begrotingsprogramma's. Dit betreft vooral het SCD, in verband met de ICT-activa.
- EMU-saldo: Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo (EMU = Economische en Monetaire Unie) wordt in het vernieuwde BBV voorgeschreven een geprognosticeerde balans, en het meerjarig opnemen van het EMU-saldo. Dit is als bijlage opgenomen (pagina 46).

1.2 Samenvatting financiële resultaten

Regionaal Meerjarenprogramma 2014-2018

In de primaire begroting 2018 is de jaarschijf 2018 opgenomen uit het rMJP 2014-2018. Deze jaarschijf 2018 is lager dan de beschikbare middelen voor 2017. De begroting is daarom verlaagd met € 0,8 miljoen. Dit is inclusief de incidentele middelen voor 2017 op basis van perspectiefnota 2016-2017, die door de Drechtraad is vastgesteld op 5 juli 2016. De gemeentelijke bijdragen dalen hierdoor met € 0,5 miljoen ten opzichte van de geactualiseerd begroting 2017.

Invlechting Hardinxveld-Giessendam

In begroting 2017 zijn de incidentele kosten (€ 1,0 miljoen) en gemeentelijke bijdrage (€ 350.000) opgenomen, conform het besluit van Drechtraad van 14 juni 2016. In begroting 2018 zijn deze weer komen te vervallen.

Tekort Inkomensondersteuning

Op basis van de beschikbare gegevens medio februari 2017 geeft de berekening voor 2018 aan dat het tekort kan doorstijgen naar circa € 13,8 mln. De verwachting is echter dat de rijksuitkering hoger wordt, en dat de kosten lager kunnen uitvallen. Daarom is in begroting de gemeentelijke bijdrage aan het tekort opgenomen voor € 9,8 miljoen. In de risicoparagraaf (pagina 34/35) is het risico opgenomen van hogere

uitkeringslasten, en het risico en de kans dat de rijksuitkering lager of hoger wordt dan waar in de begroting rekening mee is gehouden.

Bij het onderdeel van de Sociale Dienst is de ontwikkeling van de inkomensondersteuning nader toegelicht (pagina 15 en verder).

Minimabeleid

Het budget voor minimabeleid is verhoogd met € 1,2 miljoen in verband met de stijging van het bereik onder de doelgroep, en het groter aantal uitkeringsgerechtigden. Dit is verder toegelicht op pagina 19. Separaat, maar wel gelijktijdig met deze begroting, is een beleidsvoorstel voorgelegd voor aanpassing van het minimabeleid op basis van de evaluatie uit 2016.

WMO Huishoudelijke ondersteuning

Het budget is verder verlaagd met € 0,2 miljoen. Mede op basis van de jaarrekening 2016 is de verwachting dat de lasten nog iets verder kunnen dalen omdat minder mensen gebruik maken van de voorziening huishoudelijke ondersteuning. De gemeentelijke netto bijdragen dalen hierdoor met €150.000.

Apparaatskosten Sociale Dienst

De gemeentelijke bijdragen aan de apparaatslasten stijgen met € 500.000 door het wegvallen van de dekkingsmogelijkheid uit het participatiebudget. Zie pagina 19.

Lagere kosten ICT

Bij het Servicecentrum nemen de kosten voor ICT in 2018 af, doordat er een incidentele vrijval van kapitaallasten is, tot een bedrag van € 1,7 miljoen. Dit wordt veroorzaakt doordat de (vervangings)investeringen in ICT nu het ritme volgen van het Meerjaren Investeringsplan (MIP). De Drechtraad heeft op 1 november 2016 kennis genomen van het MIP.

Bij het MIP is kritisch gekeken naar de momenten waarop ICT-investeringen noodzakelijk zijn. Het investeringsvolume in 2017 is daarmee met € 3,9 miljoen, aanzienlijk lager dan de oorspronkelijke € 8,8 miljoen. Hiermee is een incidentele daling van de kapitaallasten in 2018 gerealiseerd. Dit is toegelicht op pagina 28.

Daarnaast is er een daling van de kapitaallasten door verlaging van de rekenrente (zie de toelichting over de wijzigingen van het BBV).

De gemeentelijke bijdragen aan het SCD dalen hierdoor éénmalig met € 1,8 miljoen.

In 2018 zou een deel van de vrijval gebruikt kunnen worden voor vernieuwing van het instrumentarium van de bedrijfsvoering. In het begrotingsonderdeel van het SCD is de noodzaak beschreven van de verdere digitalisering en informatisering, zie pagina 25/26.

In de loop van 2017 zal hiervoor een voorstel aan de Drechtraad worden gedaan. Gemeenten wordt geadviseerd het vrijvallende bedrag daarvoor beschikbaar te houden.

Strategische ontwikkeling Onderzoekcentrum

De kostenbegroting daalt met ruim € 0,2 miljoen door het terugbrengen van de personeelsformatie en de bijbehorende apparaatskosten. Zie pagina 30 en verder voor een toelichting.

2. Programma's

2.1 Beleid en Bestuur

Begin 2015 heeft de Drechtraad het uitvoeringsprogramma van het regionaal MeerJarenProgramma 2014-2018 (rMJP) vastgesteld. Dit rMJP bestaat uit een raadsprogramma waarin de ambities vanuit de Drechtraad zijn verwoord en uit een uitvoeringsprogramma waarin het Drechtstedenbestuur deze ambities in uitvoeringsprogramma's heeft vertaald. Deze uitvoeringsprogramma's vormen de basis voor deze begroting. In de voorliggende primaire begroting 2018 is de jaarschijf 2018 van dit rMJP als kaderstellend budget opgenomen.

In het rMJP is voor het jaar 2018 een verlaging van de inwonerbijdrage van gemeenten opgenomen. Dit is conform de besluitvorming over het meerjarenperspectief van het rMJP. Tegelijkertijd met deze primaire begroting wordt ook besloten over de perspectiefnota op 2018 en verder. Indien uw Raad instemt met de in deze perspectiefnota opgenomen intensiveringsvoorstellen, zullen deze verwerkt gaan worden in de geactualiseerde begroting 2018, die dit najaar zal worden opgesteld.

De jaarschijf 2018 van het rMJP zal voor de dit najaar op te stellen geactualiseerde begroting verwerkt worden in een werkprogramma voor 2018, dat via portefeuillehoudersoverleggen en DSB uiteindelijk het daadwerkelijke uitvoeringsprogramma jaarschijf 2018 zal worden. De inhoudelijke sturing op het rMJP loopt via het Kompas rMJP.

Omdat in maart 2018 gemeenteraadsverkiezingen worden gehouden en daarmee ook een nieuwe Drechtraad zal ontstaan, zal eind van 2017, begin 2018 een overdrachtdossier met betrekking tot beleidsontwikkeling op de in het rMJP beschreven domeinen worden opgesteld. Dit kan in 2018 leiden tot wijzigingen in de jaarschijf 2018.

Conclusies

In het laatste jaar van het vigerende rMJP zal de balans opgemaakt kunnen worden van de beleidsinzet van de afgelopen jaren. De uitkomsten van deze balans zullen input zijn voor een nieuw op te stellen rMJP voor de volgende bestuursperiode.

	Realisatie 2016			Geactualiseerde begroting 2017			Primaire begroting 2018		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Beleid	6.773	7.033	260	5.373	5.373	0	4.545	4.545	0
Bestuur en staf	1.972	1.978	6	2.767	2.767	0	1.719	1.719	0
Regiogriffie	380	385	5	381	381	0	381	381	0
Totaal	9.125	9.396	271	8.521	8.521	0	6.645	6.645	0

Onderdeel Beleid, uitvoeringsprogramma RMJP 2014-2018

Wat willen we bereiken?

De Drechtstraad heeft drie ambities vastgesteld voor de komende jaren.

Versterken van onze economie kracht, op duurzame wijze	Aantrekkelijker maken van ons gebied	Zorg en (zelf)redzaamheid van onze inwoners
De economie is drager van alle maatschappelijke functies. De aanwezigheid van bedrijven levert banen en daarmee een zelfstandig inkomen op. Geld dat wordt verdiend kan worden uitgegeven aan allerlei zaken zoals wonen en voorzieningen. Daarom is het van groot belang dat de economische kracht van de regio op peil blijft. De regio is sterk in een aantal sectoren, maar de voorsprong t.o.v. andere regio's neemt af en de economische basis van de regio is relatief smal. Het versterken van ons profiel, het bevorderen van innovatie in en verduurzaming van de huidige sterke sectoren en het verbreden van onze economische structuur is noodzakelijk.	Wij willen ons gebied aantrekkelijker maken voor bewoners, ondernemers en investeerders die onze sociale en economische structuur versterken. Factoren als bereikbaarheid, aantrekkelijkheid van de woonomgeving, sociale en fysieke veiligheid, gezondheid, onderwijs en cultuur bepalen waar investeringen landen. We willen de aantrekkelijkheid van ons leefklimaat vergroten. Daarbij hoort het inzetten op bereikbaarheid van de regio én het vergroten van de externe- en waterveiligheid. Duurzaamheid is voor ons een belangrijke voorwaarde om de balans tussen people, planet en profit te bevorderen.	De Drechtsteden willen inwoners in staat stellen sociaal en economisch zelfredzaam te zijn. De eigen kracht van de burger en zijn netwerk staat centraal. De nadruk verschuift van het wegnemen van beperkingen die mensen ondervinden, naar wat mensen nog wel kunnen, zowel als het gaat om werk en inkomen als om zorg en ondersteuning. Gemeenten krijgen in het kader van de 'drie decentralisaties' (drie D's) met ingang van 1 januari 2015 meer taken en verantwoordelijkheden op het gebied van werk en inkomen, maatschappelijke ondersteuning en jeugdzorg.

Wat gaan wij daarvoor doen?

De drie ambities zijn in het raadsprogramma rMJP uitgewerkt in negen ambities. De negen ambities zijn in het door het Drechtstedenbestuur opgestelde uitvoeringsprogramma rMJP weer verder vertaald naar programmabladen. Per programmablad is aangegeven wat er bereikt gaat worden, wat daarvoor gedaan wordt en wat het gaat kosten. Deze programmabladen zijn integraal onderdeel van het uitvoeringsprogramma rMJP en worden daarom hier niet opgenomen. Op basis van deze programmabladen zal in samenwerking met gemeentelijke medewerkers het werkprogramma rMJP 2018 worden opgesteld waarin de actuele ontwikkelingen zijn vertaald naar concrete activiteiten teneinde de beschreven doelstellingen te kunnen behalen. Dit werkprogramma vormt dan de basis van de monitoring via buraps, Kompas en voortgangsrapportage.

Wat gaat het kosten? (Bedragen x € 1.000)

	Realisatie 2016			Geactualiseerde begroting 2017			Primaire begroting 2018		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	6.773	6.741	-32	5.373	4.991	-382	4.545	4.545	0
Mutatie reserves	0	292	292	0	382	382	0	0	0
Totaal resultaat	6.773	7.033	260	5.373	5.373	0	4.545	4.545	0

Resultaatanalyse (Bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S*	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente**
	Lasten					
A	Jaarschijf 2018 rMJP	S	836		836	Alle zes
B	Waterbus	S		8	-8	Alle zes
	<i>Subtotaal</i>		836	8	828	
	Baten					
A	Jaarschijf 2018 rMJP	S		454	-454	
B	Waterbus	S	8		8	
	<i>Subtotaal</i>		8	454	-446	

	Saldo van baten en lasten		828	446	382	
A	Mutaties reserve		0	382	-382	
	Geraamd resultaat		828	828	0	

Toelichting:

A. Jaarschijf 2018 rMJP

In deze primaire begroting 2018 wordt de jaarschijf 2018 opgenomen uit rMJP 2014-2018. Deze jaarschijf 2018 is lager dan de beschikbare middelen voor de jaarschijf 2017. De begroting wordt daarom verlaagd met € 836.000.

B. Waterbus

Via de begroting van Bureau Drechtsteden wordt de betaalde bijdrage van Drechtsteden aan de Provincie Zuid Holland voor de Waterbus opgehaald bij de zes Drechtstedengemeenten. De bijdrage wordt jaarlijks geïndexeerd door de Provincie Zuid Holland. Voor 2018 geeft dit een stijging van € 8.000.

Onderdeel Bestuur en Staf

Wat willen we bereiken?

Bestuur – Regionaal Meerjarenprogramma

De Drechtstraad heeft direct bij zijn installatie in 2014 het initiatief genomen tot formulering van zijn ambities voor de regio Drechtsteden. De Drechtstraad heeft zijn wens voor de regio geconcretiseerd in het Regionaal Meerjarenprogramma.

De raad ziet voor deze periode drie grote ambities: (I) versterken economische kracht, op duurzame wijze, (II) aantrekkelijker maken van ons gebied en (III) zorg en (zelf)redzaamheid van onze inwoners. Deze ambities vormen samen de wens van de Drechtstraad voor de Drechtsteden, uitgewerkt in negen speerpunten. Het Drechtstedenbestuur heeft hiertoe een Uitvoeringsprogramma opgesteld waarin de ambities en de binnen die ambities geformuleerde speerpunten van de Drechtstraad zijn vertaald naar programma's en activiteiten.

De ambities van het Regionaal Meerjarenprogramma zijn onder andere in het rapport Zichtbaar Samen Maritiem bevestigd als de juiste doelen van het juiste niveau. Maar tegelijkertijd is geconstateerd dat met het huidige uitvoeringsprogramma de middelmaat niet voldoende ontstegen kan worden en kansen onvoldoende worden gepakt. Deze constatering heeft geleid tot het voorstel tot intensivering van het Uitvoeringsprogramma. Ook in 2018 wordt dit voortgezet. Dit om daarmee de noodzakelijke impuls aan deze regio te kunnen geven. Hierin wordt ook samenwerking gezocht, en gevonden met partners, zoals via het Bestuursakkoord met de provincie.

Het Regionaal Meerjarenprogramma heeft een uitvoeringsperiode van 2014 tot en met 2018. Daarmee wordt 2018 een bijzonder jaar, waarin het rMJP 2014-2018 overgaat in een meerjarenprogramma 2018-2022. Het rMJP 2014-2018 was de eerste in zijn soort: een meerjarenprogramma voor een regio, opgesteld op initiatief van en door de Drechtstraad zelf. Deze expliciete invulling van de kaderstellende rol van de Drechtstraad is van belangrijke toegevoegde waarde (geweest) in de raadsperiode 2014-2018. Het Drechtstedenbestuur verwacht dan ook dat na de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2018 de Drechtstraad zijn raadsprogramma voor de periode 2018-2022 zal formuleren. Het Drechtstedenbestuur zal vervolgens aan de slag gaan met een Uitvoeringsprogramma voor deze periode.

Per 1 januari 2018 treedt Hardinxveld-Giessendam formeel toe tot de Drechtsteden. Vanaf dat moment zijn zeven gemeenten eigenaar van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden.

De regio als de motor van de economie. Het rapport van de Studiegroep Openbaar Bestuur van 2016 heeft een beweging teweeggebracht in het openbaar bestuur: regionale economische groei bevorderen en belemmeringen slechten. De Drechtsteden heeft als een van de zes proeftuinen, door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties geselecteerd, in het traject 'Drechtsteden Maakt verschil

handrem eraf en katalysator erop', de eigen ervaringen en praktijk benut om meer inzicht te krijgen en te geven in de kracht van de regio als de motor van de economie. Maart 2017 zijn concrete aanbevelingen aan het rijk én aan de Drechtsteden gepresenteerd. De kracht van deze aanbevelingen en acties: de samenwerking optimaal benutten voor de economische kracht van het gebied wordt ook in 2018 (verder) gerealiseerd en geïmplementeerd.

Staf

Samen met de gemeenten proberen wij ons werk zo slim mogelijk uit te voeren, tegen zo laag mogelijke kosten. Vanuit de concernstaf sturen wij op het leveren van een zo groot mogelijke meerwaarde voor onze eigenaren en klanten.

Dit doen wij:

- Met *publieke zakelijkheid*: we combineren maatschappelijke betrokkenheid en kennis van omgeving en het netwerk, met professionele fermheid, zakelijkheid en doelmatigheid.
- Met *degelijkheid*: onze klanten en eigenaren mogen vertrouwen op gedegen producten tegen een acceptabele prijs, met continuïteit in kwaliteit en levering.
- Met *innovatie*: we zoeken voor onze klanten continu naar mogelijkheden om producten te verbeteren en kosten te verlagen, om onze doelmatigheid te verhogen. Daarbij zijn we grensverleggend zonder risico's te vergroten.

Wat gaan we daarvoor doen?

Bestuur

Begin 2018 zal het Drechtstedenbestuur een overdrachtdossier opleveren ter voorbereiding op het Regionaal Meerjarenprogramma 2018-2022. Het overdrachtdossier zal worden aangeboden aan de Drechtraad, die hierop zijn aanbevelingen aan de nieuwe Drechtraad kan formuleren. Uitgangspunt zal zijn het doorzetten van de huidige thema's en het doorzetten van de koers van 2014-2018.

Naast de overdracht op de inhoud zal ook het traject van de installatie van de Drechtraad, en de formatie van het Drechtstedenbestuur, na de gemeenteraadsverkiezingen, veel aandacht vragen. Het Drechtstedenbestuur ziet het als zijn verantwoordelijkheid de Drechtraad en de regiogriffier hierin waar relevant te ondersteunen.

In 2017 is het advies van de Drechtsteden in het kader van het proeftraject Maak Verschil, tezamen met de adviezen van vijf andere regio's, opgeleverd aan het nieuwe kabinet. In ons proeftraject is onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van het wegnemen van een aantal blokkades in structuren, systemen en regelgeving, om zo de economische slagkracht van het gebied te versterken. Er is zowel gekeken naar ons eigen handelen als naar de belemmeringen waar we als regio tegenaan lopen bij het Rijk en de provincie. In 2018 willen we doorpakken op de bevindingen uit ons onderzoek.

Ten slotte zal het Drechtstedenbestuur de ontwikkelingen op gebied van het gemeentelijk bestuur en de eisen die gesteld worden aan de bestuurskracht van gemeenten en samenwerkingsverbanden volgen en waar relevant visies ontwikkelen en voorleggen.

Staf

De GRD heeft, ongeacht of door de eigenaren in de toekomst nieuwe taakstellingen worden vastgesteld, een verantwoordelijkheid in het continu zoeken naar mogelijkheden om slimmer en goedkoper de door de eigenaren opgedragen taken uit te voeren.

Daar zet het managementteam Drechtsteden zich voor in, waarbij uiteraard nauwe afstemming moet de eigenaren c.q. klanten plaats dient te vinden.

De concernstaf van de GRD ondersteunt het management van de GRD en de gemeenten in het netwerk in sturing op het takenpakket. Daarnaast worden steeds hogere eisen gesteld aan de financiële processen en verslaglegging van overheden. De staf zal dit nauwgezet volgen en blijven streven naar continue verbeteringen op dit vlak.

Wat gaat het kosten? (Bedragen x € 1.000)

	Realisatie 2016			Geactualiseerde begroting 2017			Primaire begroting 2018		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	1.972	1.978	6	2.767	2.067	-700	1.719	1.719	0
Mutatie reserves	0	0	0	0	700	700	0	0	0
Totaal resultaat	1.972	1.978	6	2.767	2.767	0	1.719	1.719	0

Resultaatanalyse (Bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A	Invlechting Hardinxveld-Giessendam	S	1.050	0	1.050	nvt
	<i>Subtotaal</i>		<i>1.050</i>	<i>0</i>	<i>1.050</i>	
	Baten					
A	Invlechting Hardinxveld-Giessendam	S	0	350	-350	nvt
	<i>Subtotaal</i>		<i>0</i>	<i>0</i>	<i>-350</i>	
	Totaal baten en lasten		1.050	350	-700	
B	Mutaties reserve		0	700	700	
	Geraamd resultaat		1.050	1.050	0	

Toelichting:**A. Invlechting Hardinxveld-Giessendam**

In de actuele begroting 2017 is de begroting opgehoogd voor de invlechting van Hardinxveld-Giessendam. In de primaire begroting 2018 vervalt deze ophoging. De structurele vertaling van de financiële consequenties van de toetreding van Hardinxveld-Giessendam wordt uitgewerkt in de actuele begroting 2018.

Regiogriffie

Na de invoering van de dualistische bestuursstructuur in gemeenten in 2002, is de Regiogriffie in Nederland de eerste gemeenschappelijke regeling die ondersteund wordt door een griffie en een regiogriffier. De Regiogriffie is operationeel sinds 2015 en ondersteunt sedertdien de Drechtraad en de Drechtraadsleden.

Voor 2018 worden de beschikbare middelen ten opzichte van 2017 gehandhaafd, waarbij wel continue wordt gestreefd naar een meer efficiënte bedrijfsvoering.

Kanttekening hierbij is dat bij ongewijzigd beleid budgetoverschrijdingen op de posten Drechtraad en Organisatie Drechtstedendinsdag nagenoeg onvermijdelijk zijn.

Van het budget Drechtraad (€ 5.200) organiseert de Regiogriffie jaarlijks training en opleiding van voorzitters en het jaarlijkse werkbezoek (incl. catering en excursies) voor ongeveer 55 personen. Tevens worden van dit bedrag de vergaderkosten van commissies van de Drechtraad betaald.

Als deze kosten in de toekomst gehandhaafd blijven, is structureel een hoger budget noodzakelijk.

Een van de oorzaken van de overschrijdingen op het budget Organisatie Drechtstedendinsdag is dat de kosten zijn gestegen, omdat meer taken door extern ingehuurd partijen (BST, catering, ICT) worden uitgevoerd.

De toetreding van de gemeente Hardinxveld-Giessendam tot de GRD met ingang van 1 januari 2018 heeft geen invloed op de formatie van de Regiogriffie, met dien verstande dat de ondersteuning door de raadsgriffiers wordt uitgebreid met 0,1 fte (van 6 naar 7 griffies). Wel zal de uitbreiding met zes zetels in de Drechtraad gevolgen hebben voor de benodigde vergadercapaciteit in de diverse vergaderlocaties.

Wat willen we bereiken?

De Regiogriffie ondersteunt de Drechtraad, de fracties en de leden in de breedste zin van het woord, bereidt de vergaderingen voor van de Drechtraad en de diverse gremia en draagt zorg voor de afhandeling van besluiten.

Voor 2018 wordt een jaarplan Regiogriffie opgesteld. Daarin worden niet alleen de reguliere werkzaamheden, maar ook bijzondere taken en opdrachten beschreven. Het geeft de Drechtraad vooraf

inzicht in de werkzaamheden van de Regiogriffie en het geeft een instrument om de Regiogriffie te controleren op een kwalitatieve ondersteuning. Het jaarplan Regiogriffie is onderdeel van het streven om de basis op orde te houden en in te spelen op nieuwe ontwikkelingen.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Op basis van het vergaderjaarschema organiseert de Regiogriffie de vergaderingen van de Drechtraad en zijn tijdelijke, dan wel vaste commissies en werkgroepen. Voor 2018 zijn dat 10 Drechtstedendinsdagen, waaronder Carrousel, Themabijeenkomsten en 10 bijeenkomsten van de Agendacommissie. Daarnaast voert de Regiogriffie het secretariaat van Presidium, Auditcommissie en tijdelijke commissies.

In de uitvoering van werkzaamheden werkt de Regiogriffie samen met griffies van de Drechtstedengemeenten en stemt deze af met de ambtelijke organisatie van het Bureau Drechtsteden. De regiogriffier is de eerste adviseur voor de voorzitter, plaatsvervangend voorzitter, Drechtraad en zijn commissies.

Voor 2018 zal in ieder geval een introductieprogramma voor (nieuwe) Drechtraadsleden worden opgesteld. Ook zullen de nieuwe voorzitters van de Carrousel worden voorbereid op hun taak.

Product/activiteit/project	Beoogd resultaat	Stand van zaken
Advisering aan Drechtraadsleden	Het gevraagd en ongevraagd geven van advies aan Drechtraadsleden en hun plaatsvervangers.	Werkzaamheden worden continu geëvalueerd en zo mogelijk worden verbeterpunten ingebracht. In 2018 zijn er gemeenteraadsverkiezingen en zal een nieuwe Drechtraad worden gevormd. Ten behoeve van deze nieuwe Drechtraad zal een introductieprogramma worden opgesteld.
Vorbereiding, uitvoering en afhandeling van besluiten van 10 Drechtstedendinsdagen.	Een uit logistiek, inhoudelijk én organisatorisch oogpunt adequaat verloop van de vergaderingen.	Werkzaamheden worden continu geëvalueerd en zo mogelijk worden verbeterpunten ingebracht.
Vorbereiding, uitvoering en nazorg van alle vergaderingen van de commissies en werkgroepen die zijn ingesteld door de Drechtraad.	Een goede, soepele uitvoering en verzorging van de vergadering en het geven van noodzakelijke faciliteiten en ondersteuning.	Werkzaamheden worden continu geëvalueerd en zo mogelijk worden verbeterpunten ingebracht. Het aantal vergaderingen varieert per jaar.
Het wekelijks verzenden van een Weekbericht Drechtraad	Elke donderdag (buiten de Kerst- en Zomervakantie verstuurt de Regiogriffie het Weekbericht Drechtraad	Werkzaamheden worden continu geëvalueerd en zo mogelijk worden verbeterpunten ingebracht.
Formuleren van servicenormen.	Het scheppen van duidelijkheid van verwachtingen van de ondersteuning aan Drechtraad en zijn commissies.	gestart in 2016 met doorloop tot 2018
Opstellen van jaarplannen.	Drechtraad krijgt inzicht in de wijze en kwaliteit van uitvoering van reguliere werkzaamheden en bijzondere opdrachten	Jaarplannen worden eerst voorgelegd aan het presidium.

Wat gaat het kosten? (Bedragen x € 1.000)

	Realisatie 2016			Geactualiseerde begroting 2017			Primaire begroting 2018		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	380	385	5	381	381	0	381	381	0
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal resultaat	380	385	5	381	381	0	381	381	0

De Regiogriffie heeft een exploitatiebegroting van € 381.000. Dit bestaat uit personele budgetten, overhead en materiële budgetten zoals de Drechtstedendinsdag.

2.2 Sociale Dienst Drechtsteden

Algemeen

Voor u ligt de bijdrage van de Sociale Dienst Drechtsteden (SDD) aan de primaire begroting 2018 van de GRD. Deze primaire begroting heeft vooral een technisch karakter. De begroting is gebaseerd op voortzetting van staand beleid en de financiële doorvertaling van de verwachte Rijksbijdragen voor 2018 en verder, voor zover bekend medio februari 2017.

Uitgangspunten

Wij willen een bijdrage leveren aan een inclusieve samenleving. Dit doen we door het geven van advies en ondersteuning aan burgers, bestuur en maatschappelijke organisaties op het gebied van werk, inkomen, zorg en schuldbemiddeling en budgetadvies.

Wij bieden ondersteuning bij het vinden van werk. Daarnaast leveren we zorg, inkomensondersteuning en schuldhulpverlening aan inwoners die deze vormen van ondersteuning nodig hebben.

Wij ondersteunen en faciliteren inwoners in zelfstandigheid en sociale vooruitgang. Iedereen moet mee kunnen doen in de samenleving. Als dat op eigen kracht of met hulp van de omgeving niet lukt, dan bieden we iemand de ondersteuning die nodig is om zoveel mogelijk zelfstandig te kunnen zijn. Wij zorgen dat mensen precies weten waar ze aan toe zijn. En we maken het zo simpel mogelijk. Wij streven naar een inclusieve samenleving, waarin iedereen kan meedoen.

Doel primaire begroting 2018

Deze primaire begroting vormt het kader voor 2018, waaruit de genoemde ontwikkelingen zullen worden vertaald. Deze effecten zullen worden uitgewerkt in de actualisatie van de begroting 2018. Daarnaast wordt een doorkijk gemaakt voor de 3 jaren daarna.

Zoals gebruikelijk wordt eind 2017 een geactualiseerde begroting voor 2018 gepresenteerd. Daarin zijn de verwachte effecten verwerkt als gevolg van de economische ontwikkelingen en geplande beleidswijzigingen.

Wijzigingen BBV

Met ingang van het begrotingsjaar 2018 gelden voor gemeenschappelijke regelingen nieuwe verslaggevings- en begrotingsregels, het vernieuwde BBV. Deze regels gelden voor gemeenten al vanaf het begrotingsjaar 2017. De wijzigingen beogen een beter inzicht te geven aan toezichthouders en de kaderstellende rol van de gemeenteraden te versterken.

Voor sociale diensten, zowel gemeentelijke sociale diensten als gemeenschappelijke regeling, geldt een deel van deze regels al met ingang van 2017. Daarmee sluiten de gegevens beter aan op de administraties van gemeenten. Deze begroting voldoet aan de nieuwe BBV voorschriften.

De wijzigingen zorgen er voor dat een vergelijking tussen de begroting 2018 en de begrote en werkelijke cijfers over voorgaande jaren lastig te maken is.

Voor de GRD/SDD zijn met name de volgende wijzigingen van het BBV relevant:

1. Taakvelden: voorgeschreven taakvelden vervangen de huidige productenindeling. Dit betekent op enkele plaatsen dat budgetten verschuiven tussen producten. Wij hebben de oude productindeling als uitgangspunt genomen voor de presentatie.
2. Inzicht in overhead en kosten: het uitgangspunt voor de definitie overhead is dat kosten zoveel mogelijk direct worden toegerekend aan de betreffende taken/activiteiten. Overhead is door de wetgever specifiek benoemd en betreft o.a. leidinggevend, huisvesting, boekhouding, e.d.
 - De overhead wordt centraal begroot en verantwoord op het taakveld 0.4 Overhead.
 - De bijdragen van gemeenten voor overhead worden verantwoord op het betreffende taakveld en niet op het taakveld overhead. Reden is dat de deelnemende gemeenten betalen voor een beleidsveld, inclusief apparaatskosten en overhead.
 - Apparaatskosten worden toegerekend aan taakvelden. Dit betekent ook dat de dekking van apparaatskosten ten laste van het Participatiebudget een verschuiving tot gevolg heeft.
3. Beleidsindicatoren: in de voorschriften staan de beleidsindicatoren die met ingang van begrotingsjaar 2017 moeten worden opgenomen.
4. Verbonden partijen: nadere voorschriften die een betere informatie beogen gelet op de grote risico's rond verbonden partijen.

Uitgangspunten

Bij de primaire begroting 2018 zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De vermelde realisatiecijfers 2016 zijn voorlopige bedragen omdat bij het samenstellen van de begroting de jaarrekening 2016 nog niet is afgerond.
- De cijfers zijn exclusief de invlechting van de gemeente Hardinxveld-Giessendam.
- Geen rekening is gehouden met indexering van lonen en prijzen en van de normbedragen van de uitkeringen.
- De gegevens afkomstig uit de septembercirculaire 2016 van het Gemeentefonds.
- De gegevens van het Centraal planbureau per februari 2017.
- De "schotten" zoals opgenomen in de Integratie-uitkering Sociaal Domein.
- Per februari 2017 bekende gegevens en het per die datum vastgestelde beleid.
- De afrekening van Wmo Begeleiding volgens het solidariteitsprincipe.

Programmabegroting

In deze primaire begroting 2018 presenteren wij het totale programma van de GRD/SDD.

In de actualisatie van de begroting 2018 zullen we op de gebruikelijke wijze beleidsdoelstellingen per product formuleren, *"Wat willen we bereiken, Wat gaan we daarvoor doen en Wat gaat het kosten?"*.

Wat willen we bereiken?

Voor 2018 zullen de doelen bij de actualisatie van de begroting definitief worden vastgesteld.

Wat gaan wij daarvoor doen?

De GRD/SDD levert diensten op het gebied van:

- Werk & Inkomen
- Minimabeleid
- Wmo
- Budgetadvies & schuldbemiddeling.

Wat gaat het kosten?

BUIG-budget

In deze begroting is de hoogte van het macrobudget BUIG (=Rijksvergoeding voor uitkeringslasten) een belangrijk thema. Wij voorzien een toename van het aantal uitkeringen en de daarbij behorende kosten. We zien ook dat de Rijksbudgetten onvoldoende zijn om deze kosten te dekken. De huidige ontwikkeling van het macrobudget is onvoldoende om het ontstane tekort te dempen. Dit heeft de volgende oorzaken:

- Het macrobudget is al jaren onvoldoende om de kosten van de bijstand te dekken. Dat is onderkend door branchevereniging Divosa en een groot aantal gemeenten in Nederland.
- De steeds hogere uitname uit het macrobudget t.b.v. de vangnetregeling betekent dat er landelijk minder beschikbaar is voor de verdeling van de middelen naar de gemeenten. De gelden die wij ontvangen uit deze regeling zijn niet toereikend om ons tekort te compenseren.
- Verdeelstoornissen in het objectieve verdeelmodel die de verdeling regelen van het macrobudget naar de gemeenten in Nederland, en die voor de Drechtsteden financieel nadelig is.

In de vastgestelde geactualiseerde begroting 2017 is een tekort geprognosticeerd van € 9,4 miljoen. Op basis van de beschikbare gegevens medio februari 2017 geeft de berekening voor 2018 aan dat het tekort zal doorstijgen naar circa € 13,8 miljoen.

Elementen hierbij zijn de verwachte eindstand 2017 en de geprognosticeerde ontwikkeling van het aantal klanten in 2018 (inclusief de bestandsstijging als gevolg van instroom van de gehuisveste statushouders), de ontoereikendheid van het macrobudget en de gevolgen van de uitkomsten van het objectieve verdeelmodel zoals dat per 2018 volledig van kracht is.

Echter op dit getal doen wij een neerwaartse aanpassing omdat wij verwachten dat de lopende onderzoeken naar de werking van het objectieve verdeelmodel een positief effect zal laten zien, een mindere stijging van het aantal uitkeringsgerechtigden als gevolg van een lagere taakstelling door minder vluchtelingen en een positieve bijstelling van het macrobudget. Wij becijferen dat dan een tekort van € 9,8 miljoen reëel is om in deze begroting voor 2018 op te nemen. Wel is de kans aanwezig dat deze voordelen zich niet zullen voordoen zodat deze zijn opgenomen in de risicoparagraaf.

Daarnaast is er voor gemeenten met een tekort een zogenaamde vangnetregeling om deze tekorten (gedeeltelijk) te kunnen compenseren met incidentele budgetten vanuit het Rijk. Deze compensaties zullen een dempend effect hebben op het tekort maar zullen zeker niet het tekort kunnen afdekken.

2017 is het laatste jaar waar het verdeel model nog gebaseerd is op 25% historische kosten en 75% objectief. Vanaf 2018 is de verdeling volledig volgens het nieuwe model. Het herverdeeleffect van het verdeelmodel heeft voor de jaren 2017 en 2018 voor de Drechtsteden een negatief effect van respectievelijk € 4,1 en € 1,4 miljoen.

De Drechtsteden nemen, als gevolg van de lobby, deel aan het onderzoek (geïnitieerd door het SZW) naar de (positieve en negatieve) uitschieters van het verdeelmodel. De resultaten worden verwacht in het 3e kwartaal 2017. Daarnaast lopen er nog andere onderzoeken naar stoornissen in het model zoals de centrumfunctie van de grotere gemeenten.

BBV

In 2018 gelden de nieuwe regels van het BBV. Dit bemoeilijkt de vergelijking tussen de begroting 2018, de begroting 2017 en jaarrekening 2016. In de navolgende tabel zijn de begrotingscijfers 2018 gepresenteerd volgens de oude BBV-regels. Hierdoor is vergelijkbaarheid met voorgaande jaren mogelijk. Wel opgenomen zijn de verschuivingen tussen de producten als gevolg van de nieuwe taakvelden.

Tabel Begroting 2018 volgens BBV oud (x € 1.000)

Programma	Realisatie 2016			Actualisatie begroting 2017			Primaire begroting 2018			Verschillen 2018 t.o.v. 2017		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Werk & Inkomen	140.913	140.913	0	144.003	144.003	0	144.598	144.598	0	-595	-595	0
Participatie	14.065	14.065	0	16.513	16.513	0	12.962	12.962	0	-3.551	-3.551	0
Impuls Statushouders	0	0	0	0	0	0	656	656	0	656	656	0
WSW	28.094	28.094	0	25.305	25.305	0	27.041	27.041	0	1.736	1.736	0
Inkomensondersteuning	98.754	98.754	0	102.185	102.185	0	103.939	103.939	0	1.754	1.754	0
Minimabeleid	8.185	7.429	-756	8.188	8.188	0	9.448	9.448	0	-1.260	-1.260	0
Kinderopvang	20	20	0	50	50	0	50	50	0	0	0	0
Minimabeleid	7.005	6.249	-756	6.305	6.305	0	7.549	7.549	0	1.244	1.244	0
Preventief budgetbeheer	0	0	0	150	150	0	150	150	0	0	0	0
Maatwerkvoorz. Inkomenssteun CZG	1.160	1.160	0	1.683	1.683	0	1.699	1.699	0	16	16	0
Wmo	39.895	44.693	4.798	44.319	44.319	0	44.506	44.506	0	-187	-187	0
Huishoudelijke onderst.	14.954	15.525	571	16.000	16.000	0	15.800	15.800	0	-200	-200	0
Huishoudelijke Hulp Toelage	438	3.316	2.878	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hulpmiddelen	8.162	8.455	293	4.650	4.650	0	2.900	2.900	0	-1.750	-1.750	0
Vervoer	0	0	0	4.500	4.500	0	6.250	6.250	0	1.750	1.750	0
Begeleiding en kortdurend verblijf	16.041	17.396	1.355	19.169	19.169	0	19.556	19.556	0	387	387	0
Innovatiereserve leertuinen	300	1	-299	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Budgetadvies en schuldbem.	0	0	0	70	70	0	70	70	0	0	0	0
Budgetadv. & schuldbem.	0	0	0	70	70	0	70	70	0	0	0	0
Apparaatskosten	34.046	34.344	298	34.079	34.079	0	34.429	34.429	0	-350	-350	0
Apparaatskosten en overhead	34.046	34.344	298	34.079	34.079	0	34.429	34.429	0	350	350	0
Totaal	223.039	227.379	4.340	230.659	230.659	0	233.051	233.051	0	-2.392	2.392	0

Deze tabel is bedoeld voor een eenmalige vergelijking tussen de oude en nieuwe begrotingsregels.

In onderstaande overzicht zijn de realisatie 2016, de geactualiseerde begroting 2017 en de primaire begroting 2018 conform de nieuwe BBV-regels weergegeven. Deze indeling wordt vanaf 2018 voor alle p&c-instrumenten gehanteerd en vormt het niveau waarop de Drechttraad de begroting goedkeurt.

Tabel Begroting 2018 volgens BBV nieuw (x € 1.000)

Taak- veld	Omschrijving taakveld	Jaarrekening 2016			Actualisatie begroting			Primaire begroting			Afwijking			T.I.v. reserve/ mk. derden	Effect Gemeente	
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo		Rijksverg.	Fin. effect
															Budget N.	Gemeenten
	Werk en Inkomen	140.913	140.913	0	144.003	144.003	0	140.648	146.009	5.361	-3.355	2.006	5.361	0	182	413
6.5	Participatie	14.065	14.065	0	16.513	16.513	0	9.012	12.962	3.950	-7.501	-3.551	3.950	0	364	0
6.5	Impuls statushouders	0	0	0				656	656	0	656	656	0	0	656	0
6.4	WSW	28.094	28.094	0	25.305	25.305	0	27.041	28.452	1.411	1.736	3.147	1.411	0	-2.179	0
6.3	Inkomensondersteuning	98.754	98.754	0	102.185	102.185	0	103.939	103.939	0	1.754	1.754	0	0	1.341	413
	Minimabeleid	8.185	7.429	-756	8.188	8.188	0	9.340	9.448	108	1.152	1.260	108	0	16	1.244
6.5	Kinderopvang	20	20	0	50	50	0	50	50	0	0	0	0	0	0	0
6.3	Minimabeleid	7.005	6.249	-756	6.305	6.305	0	7.495	7.549	54	1.190	1.244	54	0	0	1.244
6.71	Preventief budgetbeheer	0	0	0	150	150	0	96	150	54	-54	0	54	0	0	0
6.3	Maatwerkvoorz. Inkomstensteun	1.160	1.160	0	1.683	1.683	0	1.699	1.699	0	16	16	0	0	16	0
	WMO	39.895	44.693	4.798	44.319	44.319	0	44.506	44.506	0	187	187	0	-50	387	-150
6.71	Huishoudelijke onderst.	14.954	15.525	571	16.000	16.000	0	15.800	15.800	0	-200	-200	0	-50	0	-150
6.71	Huishoudelijke hulp toelage	438	3.316	2.878	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.6	Hulpmiddelen	8.162	8.455	293	4.650	4.650	0	2.900	2.900	0	-1.750	-1.750	0	1.750	0	0
6.71	Vervoer	0	0	0	4.500	4.500	0	6.250	6.250	0	1.750	1.750	0	-1.750	0	0
6.71	Begeleiding, kortd. verblijf en pers.verz.	16.041	17.396	1.355	19.169	19.169	0	19.556	19.556	0	387	387	0	0	387	0
0.10	Innovatiereserve leertuinen	300	1	-299												
	Budgetadv. & schuld.bem.	0	0	0	70	70	0	70	70	0	0	0	0	0	0	0
6.71	Budgetadv. & schuld.bem.	0	0	0	70	70	0	70	70	0	0	0	0	0	0	0
	Apparaatslasten	34.046	34.344	298	34.079	34.079	0	38.487	33.018	-5.469	4.408	-1.061	-5.469	-150	0	500
div	Totaal apparaatslasten taakvelden	34.046	34.344	298	34.079	34.079	0	20.120	33.018	12.898	-13.959	-1.061	12.898	-150	0	500
0.4	Overhead							18.367		-18.367	18.367		-18.367	0	0	0
	Totaal	223.039	227.379	4.340	230.659	230.659	0	233.051	233.051	0	2.392	2.392	0	-200	585	2.007

Conform het BBV is de overhead separaat zichtbaar gemaakt. Ook heeft her-rubricering geleid tot verschuiving tussen producten/taakvelden. Zoals kan worden geconstateerd, is het totaal van de kolommen baten en lasten van de primaire begroting 2018 in beide bovenstaande tabellen gelijk aan € 233,051 miljoen.

De primaire begroting 2018 geeft een verhoging van de lasten en baten aan met € 2,392 miljoen. De Rijksbijdragen stijgen per saldo met € 0,585 miljoen en er worden vooralsnog in 2018 geen bedragen aan de reserves onttrokken. Dit resulteert in totaliteit in een financieel nadelig effect voor de gemeenten van € 2,007 miljoen ten opzichte van de actualisatie begroting 2017.

Resultaten analyse

De onderstaande tabel geeft per programmaonderdeel inzicht in de afwijkingen (voordeel en nadeel) tussen de geactualiseerde begroting 2017 en de primaire begroting 2018. Hierin zijn naast de inhoudelijke wijzigingen ook de wijzigingen als gevolg van het nieuwe BBV weergegeven.

(x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	Voordeel	Nadeel	Neutraal (BBV)	Saldo
	Lasten				
A	Participatie	7.501		7.865	-364
B	Impuls Statushouders		656		-656
C	WSW		1.736	-3.915	2.179
D	Inkomensondersteuning		1.754		-1.754
	Kinderopvang				0
E	Minimabeleid		1.190	54	-1.244
	Preventief budgetbeheer	54		54	0
F	Maatwerkv. Ink.steun C.Z.G.		16		-16
G	Wmo Huish. ondersteuning	200			200
	Wmo Huish. Hulp toelage				0
	Wmo Hulpmiddelen	1.750		1.750	0
	Wmo Vervoer		1.750	-1.750	0
H	Begel. en kortdurend verblijf		387		-387
	Budgetadv. & schuldbem.				0
I	Apparaatslasten en overhead		4.408	-4.058	-350
	Totaal lasten	9.505	11.897	0	-2.392
	Baten				
A	Participatie		3.551	3.915	364
B	Impuls Statushouders	656			656
C	WSW	3.147		-5.326	-2.179
D	Inkomensondersteuning	1.754			1.754
	Kinderopvang				0
E	Minimabeleid	1.244			1.244
	Preventief budgetbeheer				0
F	Maatwerkv. Ink.steun C.Z.G.	16			16
G	Wmo Huish. ondersteuning		200		-200
	Wmo Huish. Hulp toelage				0
	Wmo Hulpmiddelen		1.750	1.750	0
	Wmo Vervoer	1.750		-1.750	0
H	Begel. en kortdurend verblijf	387			387
	Budgetadv. & schuldbem.				0
I	Apparaatslasten en overhead		1.061	1.411	350
	Totaal baten	8.954	6.562	0	2.392

Toelichting op de afwijkingen

In bovenstaande tabel zijn de afwijkingen tussen de primaire begroting 2018 en de herziene begroting 2017 weergegeven. In de kolom "Neutraal (BBV)" staan de financiële effecten als gevolg van de voorschriften van het nieuwe BBV. Deze zijn per saldo neutraal en hebben betrekking op het verantwoorden van apparaatslasten op een afzonderlijk taakveld en verschuivingen tussen producten als gevolg van de nieuwe taakvelden. De feitelijke financiële verschillen zijn in de kolom "Saldo" vermeld en worden hieronder toegelicht:

- A. *Participatie*. De baten stijgen met € 364.000 als het gevolg van bijgestelde budgetten Sociaal Domein o.b.v. de septembercirculaire 2016 en de beschikbare budgetten individuele studietoelage. De lasten stijgen door toename van de doelgroep (ex Wajong en geen nieuwe instroom in de SW).
- B. *Impuls statushouders*. Conform het besluit DSB van 8 december 2016 is er voor 2018 € 1,1 miljoen beschikbaar. Dit bestaat uit € 0,4 miljoen uit het Participatiebudget en € 0,7 miljoen wat beschikbaar komt vanuit het Rijk. Dit laatste bedrag wordt door de gemeenten in 2017 ontvangen. Gemeenten wordt geadviseerd dit te ontvangen bedrag te reserveren voor 2018.
- C. *WSW*. De beschikbare rijksbudgetten worden in 2018 € 2,2 miljoen lager. Omdat de werkelijk ontvangen rijksbijdragen worden doorbetaald aan Drechtwerk, dalen ook onze lasten.

D. *Inkomensondersteuning.*

Verhoging van de lasten Inkomensondersteuning met € 1,8 miljoen is het gevolg van de stijgende omvang van het aantal uitkeringsgerechtigden, met name statushouders

Deze toename is gebaseerd op:

- de te verwachten taakstelling statushouders,
 - het kabinetsbeleid is er op gericht dat Nederland zijn verantwoordelijkheid neemt voor het plaatsen van vluchtelingen. De ontwikkeling van het aantal is o.a. afhankelijk van de Turkije-deal en waar gaan de vluchtelingen die nu in Griekenland zitten heen.
- de te verwachten uitstroom statushouders,
- het meerjarige gemiddelde instroom en uitstroom.
- ondanks een aantrekkende economie zien we weliswaar een toename van het aantal vacatures maar zien we helaas ook de tendens dat het steeds moeilijker wordt om een goede match te maken tussen de uitkeringsgerechtigde en de vacature.

Voor de komende jaren verwachten we nog een toename van het bestand (ultimo 2018: 7.098, ultimo 2019: 7.182, ultimo 2020: 7.267, ultimo 2021: 7.351).

- E. *Minimabeleid.* Verhoging van de lasten minimabeleid met € 1.244.000. De verhoging is het gevolg van de stijging van het bereik onder de doelgroep en de stijgende omvang van het aantal uitkeringsgerechtigden waaronder statushouders. De belangrijkste toenames zien we in de uitvoering van bewindvoering (€ 0,7 mln.), persoonlijk minimabudget (PMB € 0,4 mln.) en collectieve zorgverzekering (€ 0,2 mln.). Separaat aan deze begroting wordt aan uw Drechtraad een voorstel voorgelegd omtrent het minimabeleid op basis van de gehouden evaluatie in 2016. In het voorstel zal een palet van maatregelen voor intensivering en besparingen worden voorgelegd. De gevolgen van dat besluit worden verwerkt in de op te stellen geactualiseerde begroting 2018.
- F. *Maatwerkvoorzieningen inkomenssteun.* Op basis van de septembercirculaire 2016 stijgt de rijksvergoeding voor maatwerkvoorzieningen inkomenssteun chronisch zieken en gehandicapten met € 16.000.
- G. *Huishoudelijke ondersteuning.* Mede op basis van de jaarrekening 2016 is de verwachting dat de lasten nog iets verder kunnen dalen omdat minder mensen gebruik maken van de voorziening huishoudelijke ondersteuning.
- H. *Begeleiding, kortdurend verblijf en persoonlijke verzorging.* Op basis van de septembercirculaire 2016 stijgt de rijksvergoeding voor de maatwerkvoorziening Wmo Begeleiding en Kortdurend verblijf met € 387.000 (inclusief de vergoeding die gemeenten van het Rijk hebben ontvangen ter compensatie aanpassing eigen bijdragen beleid).
- I. *Apparaatskosten.* Hogere lasten en baten apparaat met € 350.000. Vanaf 2018 zal € 0,5 miljoen van de kosten van de flexibele personele schil niet uit het participatiebudget (kunnen) worden gedekt. Daarnaast dalen de lasten met € 150.000 ten opzichte van 2017 omdat in 2017 een incidentele uitgave is begroot die gedekt werd uit de innovatiereserve.

Meerjarenbegroting 2018 – 2021

Programma (Bedragen x € 1.000)		Begroting 2018		Begroting 2019		Begroting 2020		Begroting 2021	
Taakveld		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
	Werk & Inkomen	140.648	146.009	140.039	145.400	139.878	145.239	140.963	146.324
6.5	Participatie	9.012	12.962	9.403	13.353	9.672	13.622	10.413	14.363
6.5	Impuls Statushouders	656	656	0	0	0	0	0	0
6.4	WSW	27.041	28.452	25.422	26.833	23.809	25.220	22.969	24.380
6.3	Inkomensondersteuning	103.939	103.939	105.214	105.214	106.397	106.397	107.581	107.581
	Minimabeleid	9.340	9.448	9.345	9.453	9.347	9.455	9.347	9.455
6.5	Kinderopvang	50	50	50	50	50	50	50	50
6.3	Minimabeleid	7.495	7.549	7.495	7.549	7.495	7.549	7.495	7.549
6.71	Preventief budgetbeheer	96	150	96	150	96	150	96	150
6.3	Maatwerk v. Inkomenssteun CZG	1.699	1.699	1.704	1.704	1.706	1.706	1.706	1.706
	Wmo	44.506	44.506	44.049	44.049	43.982	43.982	43.921	43.921
6.71	Huishoudelijke onderst.	15.800	15.800	15.800	15.800	15.800	15.800	15.800	15.800
6.6	Hulpmiddelen	2.900	2.900	2.900	2.900	2.900	2.900	2.900	2.900
6.71	Vervoer	6.250	6.250	6.250	6.250	6.250	6.250	6.250	6.250
6.71	Begeleiding en kortdurend verblijf	19.556	19.556	19.099	19.099	19.032	19.032	18.971	18.971
	Budgetadvies en schuldbemiddeling	70	70	70	70	70	70	70	70
6.71	Budgetadv. & schuldbemiddeling	70	70	70	70	70	70	70	70
	Apparaatskosten	38.487	33.018	38.487	33.018	38.487	33.018	38.487	33.018
div	Apparaatskosten	20.120	33.018	20.120	33.018	20.120	33.018	20.120	33.018
0.4	Overhead	18.367		18.367		18.367		18.367	
	Totaal Generaal	233.051	233.051	231.990	231.990	231.764	231.764	232.788	232.788
	Toename t.o.v. jaar t-1	2.392		-1.061		-226		1.024	
	Dit betreft:								
	T.i.v. reserve	-200	0	0	0	0	0	0	0
	Rijksvergoedingen	585	-533	-211	-211	736	736	736	736
	Fin. Effect gemeenten	2.007	-528	-15	-15	287	287	287	287
		2.392	0	-1.061	0	-226	0	1.023	0

Toelichting algemeen

De stijging van het financieel effect voor gemeenten in de jaren 2019-2021 wordt verklaard door de toename van de bijdrage voor inkomensondersteuning.

Werk & Inkomen

Het verhogen van de meerjarige lasten en baten participatie is het gevolg van de toename van de beschikbare rijksmiddelen Sociaal Domein en de Individuele Studietoelage in de Algemene Uitkering van de gemeenten.

Het verlagen van de meerjarige lasten en baten Wsw is het gevolg van de afname van de beschikbare rijksmiddelen Wsw.

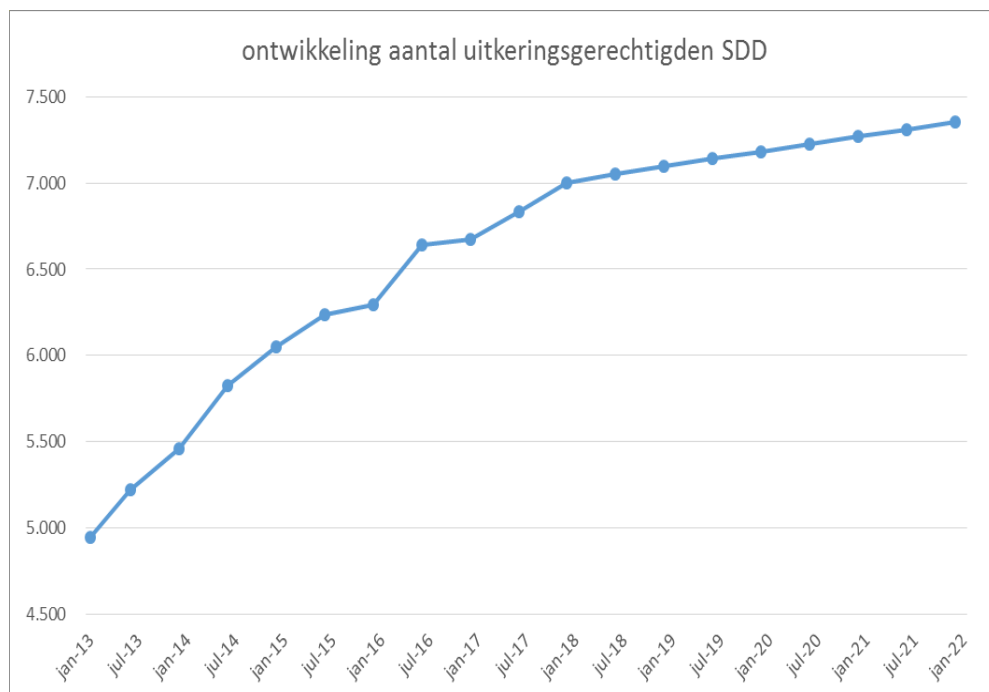
De komende jaren verwachten we nog een toename van het bestand. Deze bestandstoename in de Drechtsteden is gebaseerd op:

- de te verwachten taakstelling huisvesting statushouders;
- de te verwachten uitstroom statushouders;
- het meerjarige gemiddelde van de instroom en uitstroom.

Deze toename is financieel vertaald en in de primaire begroting 2018 en verder opgenomen.

Natuurlijk blijft de voorspelling van de ontwikkeling van het aantal uitkeringsgerechtigden met veel onzekerheden omkleed. Bij de geactualiseerde begroting 2018 zullen wij daarom een en ander herijken. Bij de actualisatie van de begroting in het najaar 2017 is er meer zicht op de ontwikkeling en vindt zo nodig bijstelling van de meerjarige cijfers plaats.

In de grafiek hieronder wordt de werkelijke c.q. verwachte ontwikkeling van het aantal bijstandsuitkeringen weergegeven.

Minimabeleid

Voor de meerjarenbegroting van het onderdeel maatwerkvoorziening inkomenssteun chronisch zieken en gehandicapten is uitgegaan van de meerjarige Rijksbudgetten zoals opgenomen in de septembercirculaire 2016 en de daarbij gehanteerde verdelingssystematiek.

Wmo

Voor de meerjarenbegroting van de programmakosten voorziening begeleiding is uitgegaan van de meerjarige budgetten zoals opgenomen in de septembercirculaire 2016 en de daarbij gehanteerde verdelingssystematiek.

Investerings

In 2018 en verder zijn de volgende investeringen gepland:

1. € 250.000: in 2018 en 2019. Het betreft vervangingsinvesteringen huisvesting.
2. € 150.000: in 2018 - 2021. Het betreft vervangingsinvesteringen van ICT.

Investerings	afschr. termijn	2018	2019	2020	2021
Vervanging huisvesting	3-4	250.000	250.000		
Vervanging ICT	5	150.000	150.000	150.000	150.000
Totaal		400.000	400.000	150.000	150.000

De vervangingsinvestering huisvesting wordt in 3 of 4 jaar afgeschreven. Het huidige huurcontract loopt tot en met 2022. Op basis van het BBV moet dan de afschrijvingstermijn hier op worden aangepast. In onderstaande tabel zijn de kapitaallasten van deze investeringen vermeld op basis van annuïtaire afschrijving en een rente van 1%:

Kapitaallasten	afschr. termijn	2019	2020	2021	2022
Vervanging huisvesting	3-4	64.070	149.076	149.076	149.076
Vervanging ICT	5	30.906	61.812	92.718	123.624
Totaal		94.976	210.888	241.794	272.700

2.3 Bedrijfsvoering

Het begrotingsprogramma Bedrijfsvoering omvat de uitvoeringsbudgetten van de GRD-dochters. Het begrotingsprogramma is opgebouwd uit een productraming per GRD-dochter.

Totaal van het begrotingsprogramma (bedragen x € 1.000)

	Realisatie 2016			Geactualiseerde begroting 2017			Primaire begroting 2018		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
A. IBD	10.848	10.482	-366	8.000	8.000	0	8.000	8.000	0
B. SCD	45.718	46.621	903	43.161	43.161	0	40.935	40.935	0
C. GBD	5.992	6.226	234	5.675	5.675	0	5.725	5.725	0
D. OCD	1.325	1.229	-96	1.253	1.253	0	1.012	1.012	0
E. BDS	1.149	1.332	183	1.289	1.289	0	1.289	1.289	0
Totaal	65.032	65.890	858	59.378	59.378	0	56.961	56.961	0

A. Ingenieursbureau Drechtsteden

Het Ingenieursbureau Drechtsteden (IBD) verzorgt voor de deelnemers het ontwerp, aanbesteding en realisatie van de openbare ruimte in de Drechtsteden. Met de technische ingenieursexpertise en lokale/regionale gebiedskennis biedt het IBD versterkt en verlengd opdrachtgeverschap voor gemeenten richting marktpartijen. Het IBD is een publieke organisatie en komt op voor de publieke belangen van de eigenaren.

Eind 2016 zijn gesprekken gevoerd met de eigenaren en klanten van het IBD over de toekomstige ontwikkelrichting van de IBD-organisatie. Eigenaren geven aan focus te willen leggen op de kwaliteit van de IBD producten. Het IBD sluit aan bij kwaliteitstrajecten van onze eigenaren, zoals het programma: "In één keer goed" van Stadsbeheer Dordrecht. Dit programma beoogt om samen met marktpartijen, aannemers, het IBD en de gemeente omissies tijdens de realisatie van projecten te voorkomen. Het IBD draagt actief bij aan de realisatie van deze doelstelling en zal hiervoor ook interne kwaliteits- en procesverbeteringen doorvoeren. De terugkoppeling van onze eigenaren en de analyse van de toekomstige waarde creatie door het IBD vormen de contouren van het Ondernemingsplan IBD 2017-2020. De missie van het IBD is aangescherpt, waarbij de nadruk op de publieke rol van het IBD stevig aangezet is:

Wij zijn een publiek ingenieursbureau dat staat voor het publieke belang op de complexe markt van civiele techniek.

Als Drechtsteden partner ontwikkelen, realiseren en onderhouden wij de omgeving van morgen.

De herpositionering van het bedrijfsonderdeel Vastgoed Beheer en Onderhoud gebouwen (VBO) is de grootste organisatorische opgave binnen het IBD. Dit bedrijfsonderdeel wordt samengevoegd met het team Gebouwbeheer van het Service Centrum Drechtsteden (SCD). Door deze bedrijfsonderdelen samen te voegen ontstaat voor klanten één loket voor vragen over gebouwonderhoud. Dit is een organisatorische samenvoeging van twee bedrijfsonderdelen binnen de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden (GRD). De nieuwe organisatie start per 1-1-2017, waarbij in het eerste half jaar van 2017 het ondernemingsplan verder uitgewerkt en geïmplementeerd wordt. Centrale waarden binnen het IBD zijn: betrokken, betrouwbaar en bevolgen.

Per 1-1-2018 zal de gemeente Hardinxveld-Giessendam aansluiten bij de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden. Vooruitlopend op de definitieve aansluiting gaat de gemeente Hardinxveld-Giessendam al ingenieursdiensten afnemen bij het IBD in 2017. Met de gemeente Hardinxveld-Giessendam werd een dienstverleningsovereenkomst (DVO) afgesloten om de samenwerkingsafspraken vorm te geven. Het jaar 2017 was een overgangsjaar. Per 1-1-2018 sluit Hardinxveld-Giessendam definitief aan bij het IBD.

De organisatieaanpassing uit 2015 vormt de basis van de doorontwikkeling van het IBD. De compacte IBD organisatie beweegt mee met de veranderde opdrachtportefeuilles van onze eigenaren. Samen met

marktpartijen, externe ingenieurbureaus, ketenpartners en detachingsbureaus levert het IBD ingenieursdiensten aan onze klanten. Het IBD staat voor het eindproduct.

Wat willen we bereiken?

Na de reorganisatie in 2015 kent het IBD twee belangrijke pijlers: de juiste medewerkers op de juiste plek binnen de organisatie(1) en solide bedrijfsprocessen (2). In 2017 wordt een derde pijler toegevoegd: kwaliteit (3). De kwaliteit van de IBD producten wordt verder verbeterd en kwaliteitstappen worden traceerbaar. In 2017 wordt ISO 9001-2015 certificering gerealiseerd. Dit is nodig om ook de samenwerkingsrelatie met marktpartijen verder in te kunnen vullen. (Deel)producten van marktpartijen moeten gemakkelijk ingepast kunnen worden binnen het IBD-eindproduct. System Engineering (SE) wordt in 2017 ingevoerd als werkwijze van het IBD. Binnen het vakgebied "Directievoering en Toezicht" wordt VISI ingevoerd om de proceskwaliteit aantoonbaar te realiseren. Het jaar 2018 staat in het teken van borgen van de in 2017 ingevoerde kwaliteitsverbetering en –systemen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Als primaire taak voert het IBD opgaven uit in de openbare ruimte voor onze opdrachtgevers. Wij ontzorgen onze opdrachtgevers en zorgen, samen met de markt, dat projecten binnen de gestelde kaders worden uitgevoerd. Het IBD schakelt tussen verschillende vormen van opdrachten en adviesvragen, in alle fasen van het project. Wij combineren opgaven in de openbare ruimte, die bij verschillende organisaties bestaan. Door het bevorderen van de samenwerking zijn wij in staat om het resultaat voor onze opdrachtgevers in geld, tijd en kwaliteit te realiseren. Het IBD vormt de schakel tussen de publieke opdrachtgevers en de marktpartijen.

Wat mag het kosten?

Het IBD werkt met een nul-begroting. Het IBD kent een vergelijkbare financieringssysteemantiek als een onderneming. De gemaakte kosten moet het IBD terugverdienen met omzet uit de projecten. Vooraf worden geen financiële middelen aan het IBD ter beschikking gesteld. Het IBD biedt haar diensten aan tegen kostprijs. Er is geen winstdoelstelling. Als er positieve bedrijfsresultaten zijn, dan vloeien deze terug naar de eigenaren.

Bestaande processen binnen het IBD worden doorgelicht met behulp van de Lean systematiek. Verspillingen en processtappen, die geen waarde toevoegen, worden weggenomen. Tegelijkertijd wordt gekeken of de kwaliteit van bestaande processtappen beter kan. Verdergaande digitalisering vergroot de traceerbaarheid van stappen binnen processen. (Tijd)verspillingen worden hiermee gereduceerd. Voor het IBD geldt absoluut: tijd is geld. Hierbij is het belangrijk dat de primaire (digitale) gereedschappen op orde zijn.

(bedragen x € 1.000)

	Realisatie 2016			Geactualiseerde begroting 2017			Primaire begroting 2018		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Reguliere exploitatie	9.941	10.482	541	8.000	8.000	0	8.000	8.000	0
Mutatie frictiekostenvoorziening	907	0	- 907	0	0	0	0	0	0
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal resultaat	10.848	10.482	-366	8.000	8.000	0	8.000	8.000	0

B. Servicecentrum Drechtsteden

Wat willen we bereiken?

Voor gemeenten en regionale overheden in de Drechtsteden is het Servicecentrum Drechtsteden (SCD) de motor achter een eigentijdse en doelmatige bedrijfsvoering. Omdat we de krachten binnen de Drechtsteden hebben gebundeld, doen wij de bedrijfsvoering slimmer, voordeliger en innovatiever.

Het SCD wil dat onze klanten bewust voor ons kiezen. We willen niet dat klanten bij ons producten en diensten afnemen, omdat het niet anders kan. Onze klanten moeten blij van het SCD worden en het SCD zien als een onmisbare schakel. Om deze ambitie te realiseren, heeft het SCD vier strategische mijlpalen geformuleerd:

1. Onze dienstverlening voldoet minimaal aan wat de klant verwacht en sluit aan op actuele ontwikkelingen.
2. Onze organisatie en systemen zijn zo ingericht dat we alle klantvragen optimaal kunnen beantwoorden.
3. Onze medewerkers beschikken over vakmanschap, hebben pit en weten wat de klant wil.
4. We hebben een goede reputatie en staan bij onze klanten op het netvlies.

Stilstaan is geen optie en ontwikkelingen gaan soms sneller dan verwacht. Dat vraagt van het SCD om operational excellence (excellente bedrijfsvoering, gebaseerd op standaarden), customer intimacy (klantbeleving, nabijheid), flexibiliteit in denken & doen en wendbaarheid van de organisatie, met elkaar te verenigen. In de paragraaf 'Interne ontwikkelingen SCD' wordt hierop verder ingegaan.

Wat gaan we doen?

Naast de 'going concern' taken is de focus voor 2018 gericht op de volgende onderwerpen:

Strategische bedrijfsvoeringsagenda

In samenwerking met onze klantorganisaties hebben we de gezamenlijke ambities en opgaven voor de bedrijfsvoering binnen de Drechtsteden bepaald. Deze zijn vastgelegd in de strategische bedrijfsvoeringsagenda 2017 - 2020. De belangrijkste onderwerpen op deze agenda zijn:

1. We werken aan betrouwbare en passende bedrijfsvoering.
2. Goed werkgeverschap geïnspireerd op waarden van de participatiemaatschappij.
3. Organisatie en informatie klaar voor de toekomst.

Samen met het MT Middelen en CIO zijn we verantwoordelijk voor het geven van volwaardige ondersteuning aan het primaire proces van onze klanten.

Ad. 1 Betrouwbare en passende bedrijfsvoering

De omgeving van onze klanten en de opgaven waar zij voor staan veranderen. Bij het SCD zijn we ons hier bewust van. Klanten vragen steeds meer flexibiliteit en innovatie en dit heeft gevolgen voor onze dienstverlening. Waar we nu standaarddienstverlening bieden, zullen we overgaan naar meer flexibele dienstverlening die aansluit bij de omgevingscontext van gemeenten, zonder de shared-servicegedachte uit het oog te verliezen.

De komende periode gaat het SCD de (interne) sturingsprincipes opnieuw evalueren om tot een slagvaardige(re) organisatie te komen. Hierbij leggen we de focus op meer integraliteit tussen de producten en diensten die het SCD aanbiedt. Zowel in- als extern (bijvoorbeeld met burgers, bedrijven en maatschappelijk partners) zullen we de samenwerking aangaan om met een meer passend aanbod te komen.

Ad. 2 Goed werkgeverschap

De verdere digitalisering en andere rol van de overheid maakt dat de samenstelling van onze organisaties aan verandering onderhevig is en dat de noodzaak voor mobiliteit toeneemt. Dit tegen de context van een verdergaande vergrijzing van onze organisaties, waarbij de duurzame inzetbaarheid van ons personeel tevens op veel plekken onder druk staat. Goed werkgeverschap staat daarom ook hoog op de bedrijfsvoeringsagenda.

Het spreekt vanzelf dat P&O een belangrijke rol speelt om hier samen met haar klanten en opdrachtgevers vorm en inhoud te geven. Dat wat de overheid van haar burgers vraagt in termen van eigen verantwoordelijkheid, initiatief en zelfredzaamheid willen wij ook als uitgangspunt doorzetten in onze organisaties en in ons personeelsbeleid.

De komende jaren zullen we daarom samen met onze klantorganisaties werken aan initiatieven om de mobiliteit en flexibiliteit binnen ons netwerk te stimuleren en te vergroten. Om de nieuwe maatschappelijke uitdagingen aan te kunnen gaan, hebben we wendbare organisaties en medewerkers nodig met aanpassingsvermogen en persoonlijk leiderschap, waar leren van elkaar, kennisdelen, flexibiliteit en mobiliteit sleutelbegrippen zijn.

Van de medewerkers in het netwerk vraagt dit meer eigen verantwoordelijkheid en zelfstandigheid. Daarom zullen we gaan investeren in talentontwikkeling van de medewerkers in het netwerk. Zij krijgen hiervoor ook middelen ter beschikking, zodat zij hun eigen loopbaan verder kunnen ontwikkelen.

Van onze leidinggevendenden vraagt dit een benadering die faciliterend en ondersteunend is richting medewerkers. In onze advisering en dienstverlening leggen we de nadruk op het belang van het goede gesprek tussen leidinggevendenden en medewerkers over persoonlijke ontwikkeling, duurzame inzetbaarheid, prestaties en verwachtingen én samen in staat zijn om de juiste kwaliteiten op de juiste plek te krijgen vanuit inzicht in competenties, kwaliteiten, behoeftes en de huidige en toekomstige (organisatie)vraagstukken. Daarnaast zullen we een actieve rol vervullen in de vertaling van deze benadering in leiderschapsprogramma's. Richting sociale partners zal actief het gesprek gevoerd worden om deze verandering ook in afspraken te verankeren.

De nieuwe benadering van een participerende overheid vereist nieuwe werkvormen en competenties. We zullen hierdoor meer werken vanuit talent- en competentieontwikkeling dan vanuit vast omschreven functie en takenpakketten. Vanuit de strategische personeelsplanning bieden we hiervoor een passend instrumentarium. Dit vraagt om een herziening van onze huidige aanbod waarbij innovatie, maatwerk en flexibiliteit centraal staan, in het bijzonder op het gebied van trainingen en opleidingen, loopbaanbegeleiding en mobiliteit.

Tot slot is de aantrekkelijkheid van de Drechtsteden als boeiende werkgever een belangrijke voorwaarde voor het aantrekken van nieuw talent. Arbeidscommunicatie wordt daarom nog belangrijker. Ook hier zullen wij de komende jaren extra op inzetten.

Kortom P&O draagt bij aan de verdere ontwikkeling van de Drechtsteden tot een moderne, werkgever waar duurzame inzetbaarheid, flexibiliteit en leren centraal staat.

Ad. 3 Organisatie en informatie klaar voor de toekomst

Op het gebied van digitalisering en informatisering volgen de ontwikkelingen zich in een rap tempo op. De huidige generatie schoolverlaters die aan de start van hun loopbaan staan kunnen zich geen maatschappij meer voorstellen zonder het gebruik van digitale informatiesystemen. Daarnaast wordt de opdracht waar gemeenten voor staan niet alleen binnen de eigen organisatie meer uitgevoerd, maar in steeds toenemendere mate in samenwerking met organisaties die onderdeel uitmaken van de totale keten. De organisaties binnen de Drechtsteden zullen daarom moeten borgen dat de digitalisering en informatisering van zowel de gemeentelijke producten en diensten als wel van de manier van samenwerken continue doorontwikkeld wordt.

Bovendien is door de toenemende digitalisering het zorgvuldig omgaan met de informatie en gegevens van burgers, bedrijven en ketenpartners voor gemeenten van steeds groter belang. Uitval van apparatuur of informatiesystemen, het in ongerede raken van gegevensbestanden of het door onbevoegden kennisnemen dan wel manipuleren van bepaalde gegevens kan ernstige gevolgen hebben voor de continuïteit van de bedrijfsvoering en het primaire proces. Een betrouwbare, beschikbare en correcte informatiehuishouding is essentieel voor de dienstverlening van gemeenten en het imago van de Drechtsteden als betrouwbare overheid.

In 2017 is het ontwikkelprogramma I&A opgesteld om op een gestructureerde wijze deze innovatie-doelstellingen in samenhang te brengen met de noodzakelijke ontwikkelingen om continuïteit en wetgeving te borgen. Het ontwikkelprogramma voorziet hierbij in een projectenportfolio dat deze doelstellingen op een slagvaardige wijze realiseert. Ook voor 2018 staan er een fors aantal projecten op deze portfolio.

Een belangrijk resultaat voor de komende periode is de realisatie van de ICT sourcing strategie. Deze strategie bepaalt hoe we binnen de Drechtsteden gebruik gaan maken van cloud-oplossingen en het inrichten van een toekomstbestendige ICT-organisatie.

Een andere doelstelling die vanaf 2018 gaat lopen en grote impact heeft op de organisaties in de Drechtsteden is de realisatie van een nieuw ICT werkplekconcept. Bij de inrichting van dit concept staat de eindgebruiker centraal. De nieuwe werkplek verschaft toegang tot een plaats-, tijd- en apparaat onafhankelijk digitaal platform voor in- en extern samenwerken, dat veilig toegang verschaft tot alle

benodigde bedrijfsinformatie. Rondom de gebruiker zijn diensten beschikbaar die zorgen voor toegang tot applicaties, data en middelen voor communicatie en samenwerking met anderen.

Het zorgvuldig omgaan met de informatie en gegevens van burgers, bedrijven en ketenpartners is van groot belang. Uitval van informatie- of telecommunicatiesystemen, het verloren of zoek raken van gegevensbestanden of het door onbevoegden kennisnemen dan wel manipuleren van bepaalde gegevens kan ernstige gevolgen hebben voor de continuïteit van de bedrijfsvoering en het primaire proces. Daarom staan in 2018 de ingezette ontwikkelingen op het gebied van Privacy en Informatiebeveiliging weer prominent op de agenda. Specifieke doelstellingen voor dit onderwerp in 2018 zijn onder andere de implementatie van ENSIA wat tot doel heeft het ontwikkelen en implementeren van een zo effectief en efficiënt mogelijk ingericht verantwoordingsstelsel voor informatieveiligheid gebaseerd op de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG).

Autonome en externe ontwikkelingen SCD

Er zijn twee belangrijke externe ontwikkelingen die vragen om regionale aanpak: Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren en Privacywetgeving.

Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren

Op 8 november 2016 heeft de Eerste Kamer de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (WNRA) aangenomen. Het duurt nog tot 2020 voordat wij er iets van merken. Voor (gemeente)ambtenaren betekent deze wet dat:

- a) het private arbeidsrecht van toepassing wordt op de rechtsverhouding tussen overheidswerkgevers en hun ambtenaren;
- b) de bestuursrechtelijke regels rond bezwaar en beroep in ambtenarenzaken komen te vervallen;
- c) in geval van ontslag om toestemming bij het UWV moet worden gevraagd, dan wel om ontbinding bij de Kantonrechter en dat er hoger beroep en cassatie mogelijk wordt en
- d) de speciale regels voor het arbeidsvoorwaardenoverleg, en de doorwerking daarvan, worden vervangen door het reguliere cao-recht.

Belangrijk in dit stadium is te signaleren *dát* deze wet er komt en dat er voor de Drechtstedelijke werkgevers en de betrokken vakafdelingen van het SCD vanaf medio 2017, een omvangrijk traject aankomt.

In dit traject moet voor de ruim 3000 ambtenaren de ambtelijke aanstelling (incl. eventuele persoonsgebonden afspraken) worden omgezet in arbeidsovereenkomsten naar burgerlijk recht. Daarnaast betekent het dat de juridische en procesmatige afwikkeling van rechtspositievraagstukken op verschillende terreinen na 1 januari 2020 anders zal verlopen. Het is noodzakelijk om hiervoor tijdig voorbereidingen te treffen. Het brengt kosten met zich mee voor bijvoorbeeld salarissystemen, communicatie en opleidingen van de P-afdeling en de rechtspositiejuristen. Met name de opleidingen zullen in 2017 en 2018 een belangrijke kostenpost gaan vormen. De precieze impact van deze wet voor de Drechtsteden is pas in kaart te brengen na bekendwording van de zogenaamde Invoeringswet van de minister van BZK, naar verwachting in het voorjaar van 2017.

Hier volstaat te melden dat – in elk geval – in de begroting 2018 en 2019 rekening moet worden gehouden met kosten voor de implementatie van de WNRA. Bij de 1^e Burap 2018 wordt hierop teruggekomen.

Privacywetgeving (bescherming persoonsgegevens)

De (Europese) Algemene verordening gegevensbescherming is in werking getreden en van toepassing met ingang van 25 mei 2018. De Wet bescherming persoonsgegevens is dan vervallen.

Bij de 1^e Burap voor 2017 volgteen voorstel om de benodigde middelen beschikbaar te stellen om de implementatie van de naleving van de privacywetgeving in regionaal verband op te pakken.

Interne ontwikkelingen SCD

De vraag die het SCD zich voortdurend stelt is: is het SCD goed op weg en doen we in de ogen van onze klanten, de juiste dingen? Licht de ontwikkeling van de organisatie op koers en hebben de klanten en het SCD nog dezelfde beelden bij de aanpak en komen die overeen met de verwachtingen? Uit gesprekken met klanten in 2017 bleek dat het SCD goed bezig is en dat op bijna alle onderdelen de basis op orde heeft.

Onze klanten kijken ernaar uit dat het SCD de volgende stap zet, namelijk onze kennis en expertise nog strategischer inzetten en meer nabij de klant opereren, zonder de shared-servicegedachte uit het oog te verliezen. Naast standaardisering en uniformering zien klanten graag dat het SCD oog heeft voor de

verschillen tussen gemeenten en de GRD-dochters en daar naar handelen. Daarnaast verwachten zij van ons dat wij weten welke ontwikkelingen er in den lande spelen en dat wij hiervan een vertaling kunnen maken naar onze organisatie en die van onze klanten en daarover proactief adviseren.

De vraag en verwachtingen van onze klanten scherpen de strategische mijlpalen aan van het SCD. De ontwikkelthema's zijn daarin:

- De *uitvoering en beheer bedrijfsvoering* is 'state of art' en gebaseerd op operational excellence en verdere digitalisering. Het SCD sluit aan op de ontwikkelingen bij de klantorganisaties.
- Het SCD ontwikkelt zich verder in de *adviesrol*. Het SCD is nabij en levert integrale adviezen, waarin maatwerk mogelijk is. De strategische denkkraft van het SCD wordt vergroot. Onze adviezen zijn gebaseerd op inzichten en worden niet vanuit de regels gestuurd.
- De *reputatie van het SCD en de relatie met onze klanten wordt versterkt* omdat het SCD investeert in die relaties op basis van wederkerigheid en partnership. Het SCD weet wat er in de organisaties en omgeving speelt. Het SCD draagt bij aan initiatieven op landelijk niveau.
- Het SCD ontwikkelt zich tot een *expertisecentrum voor de bedrijfsvoering*, die een constante kwaliteit levert. Kernwoorden daarin zijn: gedreven, slagvaardig en deskundig.

Voor het begrotingsjaar 2018 wordt duidelijk welke concrete stappen worden gezet. In de Burap komt de voortgang aan de orde.

Wat gaat het kosten? (bedragen x € 1.000)

	Realisatie 2016			Geactualiseerde begroting 2017			Primaire begroting 2018		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	45.816	46.114	298	43.161	42.509	-652	40.935	40.685	-250
Mutatie reserves	0	507	507	0	652	652	0	250	250
Totaal resultaat	45.816	46.621	805	43.161	43.161	0	40.935	40.935	0

In de tabel hieronder worden de verschillen van de geactualiseerde begroting 2017 met primaire begroting 2018 in beeld gebracht (bedragen x 1.000):

(Bedragen x € 1.000)						
Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S*	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A.	P&O:ondersteuning info voorz.	S	24		24	ja
B.	Aanpassing rekenrente	S	141		141	ja
C.	Klant-, Zaak en Archiefsysteem	S		92-	92-	ja
D.	Afbouw inzet reserve ZHZ	S	402		402	nee
E.	Investering ICT	I	1.751		1.751	ja
	Subtotaal		2.318	92-	2.226	
	Baten					
A.	P&O:ondersteuning info voorz.	S		24-	24-	ja
B.	Aanpassing rekenrente	S		141-	141-	ja
C.	Klant-, Zaak en Archiefsysteem	S	92		92	ja
E.	Investering ICT	S		1.751-	1.751-	ja
	Subtotaal		92	1.916-	1.824-	
	Totaal baten en lasten		2.226	1.824-	402	
	Mutatie reserve			402-	402-	nee
	Geraamd resultaat		2.226	2.226-	-	

Toelichting:

A. P&O informatievoorziening

In de begroting 2017 is een incidentele post ter ondersteuning van de informatievoorziening rondom de producten en diensten van P&O opgenomen. Deze incidentele post inclusief de bijbehorende bijdragen komt in 2018 te vervallen.

B. Aanpassing rekenrente

De rekenrente is conform de huidige richtlijnen aangepast van 3% naar 1%. Dit leidt tot een daling van de lasten en ook tot een daling van de bijdragen van de gemeenten.

C. Klant-, zaak en archiefsysteem (KZA)

De Drechtstraad van oktober 2015 is akkoord gegaan met het beschikbaar stellen van een krediet voor de verwerving van het KZA systeem en de jaarlijkse kapitaallasten toe te voegen aan de begroting van SCD in 2018. Deze lasten worden gedekt door een hogere bijdrage. De eerder genoemde lagere rekenrente is in de bijdragen verwerkt. De uiteindelijke onderhoudskosten van het systeem worden tijdens de implementatie van KZA getoetst op de aanname dat de wegvallende kosten voor het zelf ontwikkelen van software per saldo geen effect heeft op de ICT exploitatie.

D. Afbouw reserve ZHZ

Bij de ontvlechting van de GR-en ZHZ in 2012 is een reserve gevormd waarin de frictievergoedingen zijn opgenomen. De onttrekking aan de reserve zijn dan ook ter dekking van de frictie die ontstaat door de wegvallende inkomsten en de doorlopende kosten. De onttrekking aan deze reserve zal de komende jaren als volgt plaatsvinden: 2018 € 250.000 en in 2019 € 150.000.

E. Investering ICT

De incidentele vrijval op de kapitaallasten in 2018 wordt veroorzaakt doordat de (vervangings)investeringen in ICT nu het ritme volgen van het Meerjaren Investeringsplan (MIP). De Drechtstraad heeft op 1 november 2016 kennis genomen van het MIP. Bij het MIP is kritisch gekeken naar de momenten waarop ICT-investeringen noodzakelijk zijn. Het investeringsvolume in 2017 is daarmee met € 3,9 miljoen, aanzienlijk lager dan de oorspronkelijke € 8,8 miljoen. Hiermee is een incidentele daling van de kapitaallasten in 2018 gerealiseerd. Het jaarlijks investeringsvolume is, volgend het MIP, niet constant, wat ook leidt tot een fluctuatie van de jaarlijkse kapitaallasten.

C. Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden

Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden (GBD) zal in 2018 haar activiteiten voor de inrichting en het beheren van SmartData verder vormgeven. De door u in 2016 vastgestelde strategische visie geeft verder leidraad waarlangs dit moet geschieden. De GBD wordt hiermee een leverancier van data voor de ontwikkeling van open-data platformen en Smartcity-initiatieven. De inhuizing van het Onderzoekcentrum Drechtsteden (OCD) in 2017 binnen de GBD kan hier verdere kansen bieden. Ook de overige ontwikkelpunten die in de strategische visie te vinden zijn, worden aangepakt en afgerond. Het betreft hier de integrale doorlichting van processen, de digitalisering van de dienstverlening, samenwerking met andere belastingorganisaties en het uitvoeren van een actieplan duurzame inzetbaarheid medewerkers.

De financiële vertaling van de uitvoering van de strategische visie is in deze primaire begroting 2018 opgenomen. Dat betekent ook dat de structurele besparingen in deze primaire begroting volledig zijn verwerkt. Dit resulteert in een lagere bijdrage voor de deelnemende gemeenten. Voor de GBD-activiteiten op het gebied van de ruimtelijke informatievoorziening (geo) zijn in de begroting cijfers opgenomen die in de loop van 2017 nog marginaal kunnen wijzigen. De effecten van de hernieuwde samenwerking met Hendrik-Ido-Ambacht en de onlangs getekende samenwerkingsovereenkomst met Dordrecht zullen wij eerst in de tweede Burap nauwkeurig verwerken.

Onverminderd het bovenstaande blijft de primaire taak van de GBD het genereren van belastingopbrengsten conform de uitgangspunten van de deelnemende gemeenten. Digitalisering van de werkprocessen (onderdeel strategische visie) en verdere ontwikkeling van de dienstverlening staan hierbij voorop.

Wat willen we bereiken?

Naast de uitvoering van de strategische visie blijft het van belang de andere kerntaken van de GBD op hoog niveau en met goed resultaat uit te voeren. De positie van de GBD als betrouwbare uitvoeringsorganisatie is van belang. Daarbij gaat zij zich steeds meer ontwikkelen als een verlengstuk van de deelnemende gemeenten.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Bij de ontwikkeling van de strategische visie zijn ook de productiecijfers en de prognoses onder de loep genomen. Dit heeft geleid tot een duidelijk verwachtingspatroon ten aanzien van de jaarproductie. Deze productie wordt periodiek in het MT van de GBD besproken en vormt de basis van de resultaatverantwoording in de twee Buraps en het jaarverslag. Samengevat gaat het hier om de volgende

productiegetallen. Met de term "operationeel" wordt hier bedoeld dat de voorwaarden die nodig zijn om deze doelen te bereiken aanwezig zijn.

Product/activiteit/project	Beoogd resultaat	Stand van zaken
Belastingopbrengsten	€ 115 miljoen	Operationeel
WOZ woningen	118.000	Operationeel
WOZ-niet woningen	11.000	Operationeel
Aanslagregels	500.000	Operationeel
Kwijtscheldingen (geautom)	6.750	Operationeel
Kwijtscheldingsverzoeken	4.000	Operationeel
Oninbaarheid	Max 0,5 % (Dordt 0,79 %)	Operationeel
Bezwaarschriften	5.000	Operationeel
Beroepschriften	60	Operationeel

Wat gaat het kosten? (bedragen x € 1.000)

	Realisatie 2016			Geactualiseerde begroting 2017			Primaire Begroting 2018		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	5.992	6.226	234	5.675	5.675	0	5.725	5.725	0
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal resultaat	5.992	6.226	234	5.675	5.675	0	5.725	5.725	0

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S*	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente**
	Lasten					
A.	Hogere lasten uitvoering strategische visie.	S		50	-50	*
	<i>Subtotaal</i>			50	-50	
	Baten					
A.	Hogere inkomsten invordering	S	50		50	
	<i>Subtotaal</i>		50		50	
	Mutaties reserves		0	0	0	
	Geraamd resultaat		50	50	0	

** Alle deelnemers behalve Alblasserdam en Hardinxveld-Giesendam

- A. Structurele ophoging lasten en baten voor invorderingsactiviteiten. Is reeds genoemd in de uitvoering van GBD-Kompas/Strategische Visie (besluit Drechtraad februari 2016). De raming van € 300.000 voor deze activiteit is sinds 2008 niet gewijzigd. Gelet op de ervaringen van de afgelopen jaren is een verhoging naar € 350.000 (baten en lasten) gerechtvaardigd. Heeft geen effect op de gemeentelijke bijdragen (saldo is nihil)

D. Onderzoekcentrum Drechtsteden

Het jaar 2018 staat voor het Onderzoekcentrum Drechtsteden (OCD) in het teken van het verder uitvoeren van de strategische visie conform het vastgestelde ontwikkelplan. De vernieuwde manier van werken is in 2018 geheel operationeel. Onze ambitie voor de periode tot 2020 is drieledig:

- Het OCD is kennispartner voor de Drechtsteden.
- Het OCD doet onderzoek, verzorgt strategische advisering en levert beleidsondersteuning bij bestuurlijke vraagstukken.
- De organisatie is compact, wendbaar en kan flexibel inspelen op uiteenlopende beleidsvraagstukken.

Ons ontwikkelplan *Perspectief 2017-2020* heeft als motto *Netwerkend de snelste weg naar onderbouwing van advies en beleid*. Het ontwikkelplan is de leidraad van waaruit wij de heruitvinding van het OCD gaan realiseren.

In deze begroting 2018 zijn de budgettaire gevolgen van het ontwikkelplan (eerste fase) reeds cijfermatig verwerkt.

Wat willen we bereiken?

Ambitie vertaald naar doelstellingen

Met onze ambitie voor ogen hebben we strategische doelstellingen geformuleerd. Het OCD zal in de komende periode betekenisvol bijdragen aan de onderbouwing van beleid, ten behoeve van de (lange termijn) doelstelling van gemeenten en regio. Hierbij functioneert het OCD als netwerkpartner voor bestuur en beleid én als herkenbare kennispartner van en voor de regio.

Het OCD is hierbij beschikbaar in alle fases van de beleidscyclus (verkennend, monitorend en evaluerend) en is flexibel georganiseerd om snel en adequaat in te kunnen spelen op vragen uit de omgeving.

In onze werkwijze passen we nieuwe onderzoeksmethodes en visualisaties toe, investeren we in competenties voor interne en externe samenwerking én ontwikkelen we proceskracht op productinnovaties en samenwerking in het netwerk.

Om onze doelstellingen te bereiken hebben we twee ontwikkelagenda's opgesteld. De agenda's hebben betrekking op (1) productinnovatie en op (2) van standalone naar netwerkpartner.

Ontwikkelagenda 1: productinnovatie

Vanuit de eerste ontwikkelagenda gaan we:

- Meer werken binnen het netwerk van bestuur-beleid-onderzoek & advies.
- Open kennisateliers organiseren.
- Met onderzoeksproducties bijdragen aan de principes van Evidence Based (bewezen effectief) beleid.
- Meer werken met dashboards, infographics en andere eigentijdse digitale producties.

Ontwikkelagenda 2: van standalone naar netwerkpartner

Vanuit de tweede ontwikkelagenda gaan we:

- Actief netwerkpartner van het Smart Data Center worden.
- Organisatorisch ondergebracht worden onder de directie van de GBD met behoud van eigen beeldmerk.
- Verder investeren in strategische kennisallianties en co-producties met externe partijen.
- Een natuurlijke samenwerkingspartner zijn bij grote projecten in de Drechtsteden, die door externe partijen worden uitgevoerd.

Zorgdragen voor stabiele dekking

Stabiele financiering is noodzakelijk om onze werkzaamheden uit te kunnen voeren en groei mogelijk te maken. Daarvoor is het bedrijfsmodel herzien:

- Het basispakket wordt basisdienstverlening: met als financiële basis vaste dekking uit de bijdragen van gemeenten.
- Het pluspakket wordt aanvullende dienstverlening: verricht op basis van resultaatafspraken (product/dienst en prijs).
- We hebben een vaste kern van medewerkers voor basisdienstverlening die tegelijk dient als robuust fundament voor het verrichten van aanvullende dienstverlening.
- Bij aanvullende dienstverlening zal samengewerkt worden met externe capaciteit, waarbij de kosten hiervoor uit de aanvullende financiering gedekt moet worden.

Wat gaan we daarvoor doen?

(Producten/activiteiten/projecten en resultaten)

We maken de omslag van een functionele vorm van dienstverlening naar een integrale aanpak. Het OCD kan een brugfunctie vervullen voor kennisstromen. We gaan de zichtbaarheid verbeteren en daarbij is het een mooie uitdaging om actief te opereren binnen het speelveld van bestuur, beleid onderzoek en advies.

Op basis van gevalideerd onderzoek en analyses gaan we comfort bieden aan het bestuur en beleidsvormers. We geven hierbij meer verklaringen op *waarom vragen*, op basis van samengebrachte interdisciplinaire kennis. Ook zien we het als uitdaging om een signaalfunctie te bekleden voor actuele maatschappelijke ontwikkelingen én diepte- en vergelijkingskennis (benchmarks) toe te passen voor evidence based onderzoek voor beleid.

Verder zien we het als uitdaging om netwerkend ondernemerschap te tonen, door meer betaalde opdrachten van buiten naar binnen te halen en meer samen te werken met stakeholders en externe partijen. En tot slot willen we een waardevollere netwerkpartner worden van het Smart Data Center. Samen met het Smart Data Center willen we beschikbare databestanden combineren en analyseren om de opbrengst vervolgens te duiden en visualiseren in eigentijdse media.

Realisatie

Aan de hand van een uitgebreide set van Kritieke Prestatie Indicatoren (KPI's) die in 2016 is ontwikkeld en met ingang van 2017 is ingevoerd, zal ook in 2018 met opdrachtgevers getoetst worden of de producten en dienstverlening voldoen aan de gestelde normen en verwachtingen. De uitkomsten vormen input voor een voortdurende verbetering. De sets aan KPI's zijn gerubriceerd in vier procesgroepen: (A) Basisinformatie en vraagbaak, (B) Monitoren, dashboards, kennisateliers en infographics, (C) Beleidsondersteuning en –onderzoek én (D) Bedrijfsvoering.

Wat gaat het kosten? (bedragen x € 1.000)

Op 16 juni 2016 heeft het Drechtstedenbestuur het ontwikkelplan van het OCD vastgesteld en opdracht gegeven tot uitvoering hiervan. Het OCD draagt hiermee ook bij aan de invulling van de 2e ronde Trap Af. In deze begroting 2018 is dit Ontwikkelplan ook cijfermatig verwerkt. De begroting van het OCD wordt in stappen naar beneden bijgesteld. De afbouw in toegestane formatie en de verhuizing vanuit Zwijndrecht naar de locatie van Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden in Sliedrecht brengen besparingen met zich mee. Mede hierdoor zullen ook de dienstverleningskosten van het Servicecentrum Drechtsteden en de ondersteuning vanuit Bureau Drechtsteden afnemen.

	Realisatie 2016			Geactualiseerde begroting 2017			Primaire Begroting 2018		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	1.325	1.229	-96	1.252	1.252	0	1.012	1.012	0
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal resultaat	1.325	1.229	-96	1.252	1.252	0	1.012	1.012	0

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S*	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A.	Personele en organisatie kosten	S	173		173	Allen
B.	Huisvesting	S	48		48	Allen
C.	Lagere materiele kosten	S	19		19	Allen
	<i>Subtotaal</i>		240		240	
	Baten					
D.	Basisdienstverlening	S	43		43	Hardinxveld Giessendam
E.	Aanvullende dienstverlening	S		283	-283	Allen
	<i>Subtotaal</i>		43	283	-240	
	Mutaties reserves		0	0	0	
	Geraamd resultaat		283	283	0	

Toelichting:

- A. Terugbrengen formatie en aanvullende organisatiekosten (9 fte in 2018)
- B. Besparing huisvestingskosten (huisvesting bij de GBD)
- C. Lagere materiele kosten
- D. Verhoging Basisdienstverlening (deelneming Hardinxveld Giessendam)
- E. Verlaging te acquireren aanvullende dienstverlening

Voor 2018 bestaat het onderzoekpalet voor € 700.000 uit basisdienstverlening en voor € 312.000 uit te acquireren aanvullende dienstverlening.

E. Bureau Drechtsteden

Wat willen we bereiken?

De CIO office houdt zich bezig met het maken van beleid en stellen van kaders, het bepalen van de architectuur op technisch en informatiegebied en het omzetten van klantvraagstukken naar Informatieadvies, vooronderzoeken en business cases. Zij zorgt ervoor dat binnen de Drechtsteden heldere kaders zijn waarbinnen de klantorganisaties en het SCD als uitvoerende, ondersteunende organisatie werken. De CIO office voert regie over de regionale projectportfolio.

Wat gaan we daarvoor doen?

Beleidsonderwerpen die door het team beleid, kaders en programmering worden opgepakt zijn de uitwerking van het raamwerk voor informatiebeveiliging, zoals bijvoorbeeld implementatie van de meldplicht van datalekken en de Europese richtlijn voor privacy, het versterken van gegevensmanagement waardoor actiever met open data omgegaan kan worden en betere analyses gemaakt kunnen worden van beschikbare data, het verbeteren van identiteits- en autorisatiebeheer en het vertalen van de architectuurprincipes naar Project Start Architecturen.

Projecten die door het team pre project en advisering worden opgepakt zijn te clusteren naar een aantal grotere thema's zoals de invoering van het nieuwe Klant, Zaak en Archiefsysteem, het verder uitrollen van het stelsel van basis- en kernregistraties, de ontwikkeling van de dienstverlening, de doorvoering van digitaal werken, het verbeteren van de sturingsinformatie en een aantal specifieke punten, zoals bijvoorbeeld de nieuwe omgevingswet, het invlechten van Hardinxveld-Giessendam, experimenten op het gebied van Smart City, Blockchain en werkplekconcepten.

Hoe gaan we dit meten?

Over de realisatie van de regionale beleidsagenda I&A wordt verantwoording afgelegd aan de Drechtstedelijke gemeentesecretarissen via het Overleg netwerksecretarissen (ONS-D). Over de realisatie van het regionaal project portfolio wordt verantwoording afgelegd aan de individuele gemeenten via het Netwerk MT Middelen.

Wat gaat het kosten? (bedragen x € 1.000)

	Realisatie 2016			Geactualiseerde begroting 2017			Primaire begroting 2018		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	1.149	1.332	179	1.289	1.289	0	1.289	1.289	0
Reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal resultaat	1.149	1.332	179	1.289	1.289	0	1.289	1.289	0

Resultaatanalyse

Er is geen afwijking ten opzichte van de geactualiseerde begroting 2017.

3. Verplichte paragrafen

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen wordt gedefinieerd als het vermogen om financiële risico's op te vangen. Het weerstandsvermogen bestaat uit de weerstandscapaciteit en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd of verzekeringen zijn afgesloten.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit het aanwezige eigen vermogen in de vorm van algemene reserves en bestemmingsreserves. Hierbij wordt nog geen rekening gehouden met eventuele resultaatbestemmingen volgend uit de jaarrekening 2016. Wel zijn de begrote mutaties van 2017 en 2018 meegenomen in het overzicht (bedragen x € 1.000).

			2018			
			Stand per 01-01	Toevoeging	Onttrekking	Stand per 31-12
Algemene reserve			-219	0	0	-219
Bestemmingsreserves						
	BDS	BWS	83	0	0	83
	BDS	Innovatiereserve	187	0	0	187
	BDS	Exploitatiereserve	194	0	0	194
	griffie	Exploitatiereserve	10	0	0	10
	SDD	Inkomensondersteuning	0	0	0	0
	SDD	Minimabeleid	0	0	0	0
	SDD	Innovatiereserve	71	0	0	71
	SDD	Leertuinen	0	0	0	0
	SDD	Exploitatiereserve	250	0	0	250
	IBD	Exploitatiereserve	0	0	0	0
	SCD	Frictiereserve	397	0	250	147
	SCD	Exploitatiereserve	331	0	0	331
	GBD	Exploitatiereserve	257	0	0	257
	OCD	Exploitatiereserve	0	0	0	0
Totaal			1.561	0	250	1.311

Toelichting bij de reserves

In april 2015 is door de Drechtraad het beleidskader risicomanagement en weerstandsvermogen vastgesteld. Daarbij is het ondermeer het maximum van de te vormen reserves vastgelegd, alsmede de wijze waarop de reserves worden gevormd. Per GRD-dochter wordt een exploitatiereserve gevormd, die wordt gevoed uit positieve exploitatieresultaten. De maximale hoogte hiervan bedraagt 3% van de totale lasten, met een minimum van € 100.000. Voor de algemene reserve is er een maximumniveau van € 500.000 vastgesteld.

Bestemmingsreserve Besluit Woninggebonden Subsidies

De reserve omvat de in het verleden door het Rijk aan de regio gedecentraliseerde middelen, waar geen verplichting meer tegenover staat, en die overeenkomstig de regels van het Rijk vrij besteedbaar zijn. In 2015 zijn de laatste subsidies uitbetaald, waarmee de regeling is beëindigd.

Bestemmingsreserve Inkomensondersteuning

Voor inkomensvoorziening in het kader van de wet WWB is afgesproken om tekorten en overschotten regionaal te verevenen. De maximale omvang van de reserve is vastgesteld op 7,5% van de lasten.

Bestemmingsreserve Minimabeleid

De SDD voert regiobreed het geharmoniseerde minimabeleid uit. Het betreft een open eind regeling, aanvragen kunnen niet worden afgewezen vanwege een budgettair tekort. Om die reden is de reserve gevormd, met een maximum van 7,5% van de lasten.

Frictiereserve SCD

Bij de ontvlechting van de GR-en ZHZ in 2012 is een reserve gevormd waarin de frictievergoedingen zijn opgenomen. De onttrekking aan de reserve zijn dan ook ter dekking van de wegvallende inkomsten en de doorlopende kosten. Tijdelijk doorlopende dienstverlening op het gebied van onder andere financiën hebben gezorgd voor enige demping van de frictie. De onttrekking aan deze reserve zal de komende jaren als volgt plaatsvinden: 2018 € 250.000 en in 2019 € 150.000.

Risicomanagement

In deze paragraaf zijn opgenomen risico's en kansen die een materiële invloed op de financiële positie kunnen hebben, maar onvoldoende zeker zijn om in de begroting op te nemen.

Openstaande risico's

Dochter	Omschrijving	Kans	Impact (x € 1 miljoen)	Opmerking en sturing
GRD	Vennootschapsbelasting	groot	0,1	De invoering van VPB per 1-1-2016 kan er toe leiden dat er vennootschapsbelasting moet worden afgedragen. Dit jaar wordt de analyse afgerond. Op basis van de analyse worden maatregelen genomen om deze belasting zo veel mogelijk te beperken.
GRD	Huisvesting	middel	0,2	Het dienstengebouw en de hellingen zijn gehuurd tot en met 2022. Dat betekent dat de afschrijvingstermijn van investeringen steeds korter wordt, wat tot hogere kapitaallasten leidt. Investerings zijn nodig om de functionaliteit van de panden op orde te houden, maar worden beperkt tot het strikt noodzakelijke. Verder wordt kritisch gekeken naar onderhoudsverplichtingen.
SDD	Invulling verplicht beschut werk	middel	0,6	De Drechtsteden heeft per 1 januari 2017 de verplichting vanuit het Rijk gekregen om invulling te geven aan 48 plekken beschut werk. Voor 2018 ligt dit getal op 84. De werkelijke ontwikkeling is afhankelijk van het aantal mensen dat zich daadwerkelijk in 2018 met een positief advies beschut werk (het UWV indiceert) bij de GRD/SDD melden. Het maximale risico wat hier wordt voorzien bedraagt € 1,2 mln.
SDD	Niet behalen omzet detacheringen SW	middel	0,5	Bij de individuele detacheringen SW is in de begroting € 2,3 miljoen omzet uit plaatsingen bij bedrijven opgenomen. Dit bedrag is noodzakelijk ter dekking van de jaarlijkse bijdrage aan Drechtwerk. Het risico van niet realiseren van voldoende detacheringen leidt tot verlies.
SDD	Bestandsontwikkeling Inkomensondersteuning	middel	1,8	In de begroting is een zo goed mogelijke inschatting gemaakt van het aantal uitkeringsgerechtigden in 2018, uitgaande van de stand van 1 januari 2017. De kans bestaat dat in 2018 het aantal uitkeringen of de gemiddelde kosten daarvan hoger of lager zijn dan begroot. Voor de dekking hiervan zijn in de reserve geen middelen meer beschikbaar. Factoren die de impact kunnen beïnvloeden zijn: - Herstel of verslechtering van de arbeidsmarkt. - Instroom als gevolg van huisvesting statushouders. - Mismatch tussen aangeboden vacatures en de personen in het klantenbestand.
SDD	Ontwikkeling macrobudget en verdeelmodel	groot	3,2	De Rijksbudgetten kunnen nog wijzigen. Bij de bepaling van het tekort 2018 is de helft van de verwachting dat de Rijksbudgetten gaan stijgen meegenomen. Bij de bepaling van het tekort is uitgegaan van een minder snelle stijging van het klantenbestand (o.a. statushouders) en een positieve bijstelling van het BUIG-budget. Daar deze ontwikkelingen zeer moeilijk in te schatten zijn is er een scenario opgesteld waar is uit gegaan van een worst-case scenario wat leidt tot een tekort van € 13,8 mln.
SDD	Groei klantenaantallen Wmo Begeleiding	middel	0,0	Uitgangspunt voor de begroting 2018 is dat de beschikbare middelen leidend zijn. In 2016 is een toename van het aantal aanvragen voor Wmo-voorzieningen Begeleiding zichtbaar. Gemonitord wordt of deze tendens structureel is. Omdat het een open-einde regeling betreft, blijft het risico aanwezig dat nieuwe (beheers)maatregelen nodig zijn om binnen de budgetten te blijven.
SDD	Groei klantenaantal Wmo Huishoudelijke ondersteuning	middel	0,5	De dalende trend van het klantenbestand Huishoudelijke ondersteuning is de laatste maanden van 2016 sterk afgevlakt en nagenoeg gestabiliseerd. Onduidelijk is nog of daarmee het omslagpunt is bereikt en we sinds jaren weer te maken krijgen met een stijging van het aantal klanten.
SDD	Apparaatslasten	groot	0,5 (2018) en 0,9 (2019)	Een stijging van het aantal uitkeringsgerechtigden heeft gevolgen voor de personele inzet. In de primaire begroting is een personele inzet begroot o.b.v. 7.000 bijstandsuitkeringen. Bij de actualisatie van de begroting 2018 wordt het risico heroverwogen en zo nodig vertaald naar benodigde financiële budgetten. Daarnaast zien we ook een toename van het aantal klanten begeleiding.

Dochter	Omschrijving	Kans	Impact (x € 1 miljoen)	Opmerking en sturing
SCD	Zaak en Archief systeem	groot	0,2	Het nieuwe pakket Klant, zaak en archief systeem leidt mogelijk tot veranderende beheerlasten bij de invoering (ICT beheer, DIV beheer, onderhoudskosten pakket). Naast beheerlasten is het proces tot invoering van het nieuwe systeem een risico voor de bedrijfsvoering. Om dit risico te beheersen wordt in 2017 een implementatievoorstel opgesteld.
SCD	Openstaande vordering	groot	0,5	Het programma 'ICT op Orde' is in 2015 afgerond. Door de 'fraude in de keten' heeft het programma te maken gehad met onvoorziene en additionele kosten door het uitlopen van projecten en hogere aanschafkosten voor ICT onderdelen. Er is een openstaande vordering naar aanleiding van de rechtszaak van € 500.000. Dit risico is nog steeds aanwezig omdat er een hoger beroep loopt.
SCD	Invlechting Hardinxveld Giessendam	middel	0,0	Per 1-1-2018 wordt Hardinxveld Giessendam ingevlochten in SCD. Dit geeft eind 2017, begin 2018 extra druk op de SCD organisatie. Dit zal zich met name voordoen daar waar we overgangen zijn van administraties die al dan niet moeten worden afgesloten. Hiervoor wordt in het HG project aandacht voor gevraagd om het risico op losse eindjes zo veel mogelijk te beperken.
Totaal			8,1	

Openstaande positieve risico's (kansen)

Dochter	Omschrijving	Kans	Impact (x € 1 miljoen)	Opmerking en sturing
SDD	Ontwikkeling macrobudget en verdeelmodel	klein	3,2	De rijksbudgetten kunnen nog wijzigen op grond van gewijzigde inzichten ten aanzien van voorspellingen en te verwachten effecten van de landelijke bestandsontwikkeling. Gezien de vele (tegengestelde) ontwikkelingen – economische verbeteringen, achterblijvende daling bijstandsklanten, de instroom statushouders – is het nu nog niet mogelijk een inschatting te maken met betrekking tot de ontwikkeling van de macrobudgetten. Daarnaast kunnen verbeteringen van het verdeelmodel ook leiden tot een andere financiële uitkomst. Factoren die de impact kunnen beïnvloeden zijn: - De raming van de werkloosheid waar o.a. de hoogte van het macrobudget mede wordt bepaald. - Beleidseffecten vanuit het Rijk. - De vertaling van het macrobudget naar gemeentelijk niveau. In de ramingen hebben we voor de helft de verwachting verdisconteerd. Op het moment dat we volledig zouden worden gecompenseerd (de kans hierop is laag) dan is het genoemde bedrag een kans.
SDD	Vangnetregeling	groot	3,9	Op basis van de nu bekende informatie wordt voor het jaar 2017 een verzoek tot gedaan tot een uitkering in het kader van de Vangnetregeling. Of het zal leiden tot een werkelijke uitkering zal op zijn vroegst in het vierde kwartaal van 2018 bekend worden.
Totaal			7,1	

Financiële kengetallen

	Realisatie 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
Netto schuldquote	4,4%	5,9%	5,5%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	4,2%	5,8%	5,4%
Solvabiliteitsratio	8,1%	5,0%	7,1%
Structurele exploitatieruimte	0,0%	0,0%	0,0%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt
Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. De schuldenlast van de GRD is laag.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate aan waarmee het bezit gefinancierd is met eigen vermogen. Het eigen vermogen van GRD is beperkt, conform het beleidskader risicomanagement en weerstandsvermogen.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte is een maatstaf voor het verschil tussen structurele baten en lasten met in achtneming van beperkingen en verruimingen van de exploitatie door dotatie en onttrekking aan reserves. GRD heeft geen structurele exploitatieruimte.

De geprognosticeerde balans en de raming van het EMU-saldo zijn opgenomen in bijlage C.

3.2 Bedrijfsvoering

Ons rol in het netwerk

De GRD maakt onderdeel uit van het organisatienetwerk Drechtsteden. Voor de Drechtstedengemeenten en de GRD is de manier van werken over de organisatiegrenzen heen veel belangrijker dan de structuur zelf. Op grond van de gedeelde visie op het werken in de Drechtsteden zetten we de komende tijd verdere stappen in het intensiever samenwerken. Dit gebeurt vanuit de gedachte dat een deel van het ambtelijk werk het beste vanuit de lokale gemeenten georganiseerd kan worden en dat daarnaast verschillende samenwerkingsvormen beschikbaar zijn binnen het netwerk. Binnen ons netwerk kennen we 'poolen' (capaciteit uitwisselen en het werk doen samen vanuit de lokale organisaties), 'hosten' (de medewerker voor bepaalde taken bijbrengen binnen één van de gemeenten) en 'regionaal clusteren' (de medewerkers voor bepaalde taken bijbrengen binnen onze GRD-organisatie). Vanuit deze gedachte van het organisatienetwerk Drechtsteden vullen wij als GRD onze opgave zo effectief en efficiënt mogelijk in. Onze dochterbedrijven werken zowel voor als achter de schermen, namens de gemeenten. Zodat de gemeenten zich kunnen richten op hun kerntaken, zoals het zorgen voor een goede woon-, werk- en leefomgeving voor de inwoners. Samen met de gemeenten proberen wij ons werk zo slim mogelijk uit te voeren, tegen zo laag mogelijke kosten.

SCD

Vanuit de doelstellingen die geformuleerd zijn voor 2018 in het programma-onderdeel SCD wordt gezorgd voor een constante adequate aansluiting van de bedrijfsvoering ter ondersteuning van de primaire processen.

Verbetering dienstverlening

We monitoren de kwaliteit van onze dienstverlening op verschillende manieren. Bij onze partners halen we feedback op in periodieke gesprekken over de dienstverlening. Voor een aantal specifieke processen verzamelden we dit jaar feedback van de klant aan de hand van de klantreis methode. Deze methode gebruiken we om onze dienstverlening vanuit klantperspectief te bekijken en verbeteringen aan te brengen. Binnen onze eigen organisatie monitoren we de kwaliteit door het bewaken van prestatie-indicatoren. Via de benchmarkmethode zetten we onze prestaties periodiek af tegen die van vergelijkbare organisaties. Daarnaast bewaken en versterken we de kwaliteit van onze beleids- en adviestaken met behulp van evaluaties en audits.

Specifieke monitoring dienstverlening:

Op 7 juli 2015 heeft het Drechtstedenbestuur besloten, vanuit de alternatieve invulling voor Trap-Af-besparingsvoorstel, om team Inkoop met 2 fte Contractmanagement uit te breiden voor een periode van 2,5 jaar, ingaande januari 2016. De doelstellingen, zijn:

- kwalitatief: sturen op politieke doelstellingen (batenmanagement);
- kwantitatief: aanbestedingsresultaat omzetten naar inkoopresultaat. De financiële opbrengst dient minimaal 2x de investering te zijn.

Het laatste half jaar (januari – juni 2018) wordt conform afspraak benut om een evaluatie op te stellen. In de begroting 2018 is rekening gehouden met 2 fte contractmanagement. Indien, aan de hand van de evaluatie, besloten wordt te stoppen, zal de begroting overeenkomstig aangepast worden.

Personeelsformatie

	Bezetting ultimo 2016 (in fte)	Begroting 2017 (in fte)	Begroting 2018 (in fte)
Bureau Drechtsteden	37,7	38,3	38,3
Regiogriffie	2,7	2,9	2,9
Sociale Dienst Drechtsteden	299,5	347,0	347,0
Ingenieursbureau Drechtsteden	56,4	54,0	54,0
Servicecentrum Drechtsteden	291,6	323,5	323,5
Gemeentebelastingen Drechtsteden	54,2	56,3	56,3
Onderzoekcentrum Drechtsteden	12,3	10,0	9,0
Totaal	754,4	832,0	831,0

3.3 Financiering

In april 2015 heeft de Drechtstraad het vernieuwde financieringsstatuut vastgesteld.

In het financieringsstatuut zijn de doelstellingen van de financiële functie aangegeven en uitgewerkt:

- beheersen, beperken en spreiden van financiële risico's;
- zorgdragen voor effectief en efficiënt kas- en saldobeleer;
- zorgdragen voor een goed relatiebeheer;
- opereren binnen de kaders zoals die zijn gesteld in de wet Fido;
- realiseren van gedegen informatiestromen.

Financiële risico's

Renterisico's kunnen worden onderscheiden in het renterisico van de vlottende schuld en dat van de vaste schuld. In de Wet Fido is een norm gesteld voor het maximum bedrag waarvoor kortlopende financieringsmiddelen, met een looptijd korter dan één jaar, aangetrokken mogen worden. Deze norm, de kasgeldlimiet, bedraagt 8,2% van het begrotingstotaal aan lasten vóór bestemming. Voor 2018 is de kasgeldlimiet derhalve 8,2% van € 297 miljoen, is € 24,3 miljoen.

De renterisiconorm heeft tot doel om binnen de portefeuille aan langlopende leningen een overmatige afhankelijkheid van de rente in een zeker jaar te voorkomen. OM dat te bereiken moet het totaal aan renteherzieningen en aflossingen op grond van deze norm niet meer zijn dan 20% van het begrotingstotaal. Het begrotingstotaal van de GRD bedraagt € 297 miljoen waardoor de norm voor de GRD gelijk is aan € 59 miljoen. In 2018 vinden geen renteherzieningen en aflossingen plaats.

Kredietrisico's

Kredietrisico's kunnen zich op twee manieren manifesteren. Ten eerste is er risico dat wordt gelopen op verstrekte leningen en uitgezette beleggingen. Deze risico's worden door de Wet Fido ingeperkt door middel van te stellen voorwaarden aan marktpartijen en financiële producten. Het is de verwachting dat de GR Drechtsteden in 2018 geen overtollige liquide middelen zal uitzetten en/of leningen zal verstrekken.

Kasbeheer

De treasuryfunctie kasbeheer zorgt voor een efficiënte inrichting van de bankrekeningstructuur en maakt gebruik van de verschillende betaalinstrumenten. Op basis van een korte liquiditeitsplanning worden de liquiditeiten beheerd, waarbij met kasgeld en deposito's het saldo naar nul wordt gestuurd.

Financieringskosten

De financieringskosten worden mede bepaald door de rentetypische looptijd en de beschikbaarheid van de leningen. Mogelijkheden voor alternatieve financiering worden onderzocht indien die tot lagere financieringskosten kunnen leiden. Van belang is dat de marktpartijen waar leningen worden opgenomen maatschappelijk aanvaard zijn.

Relatiebeheer

Het relatiebeheer heeft betrekking op het onderhouden van marktrelaties met banken en financiële instellingen, en is van belang om ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt te monitoren.

Schatkistbankieren

Eind 2013 is het verplicht schatkistbankieren ingevoerd. Toegestaan blijft dat decentrale overheden een bedrag van 0,75% van het begrotingstotaal buiten de Schatkist mogen houden, het zogenaamde drempelbedrag. Voor 2018 bedraagt het drempelbedrag € 2,2 miljoen.

3.4 Onderhoud kapitaalgoederen

De Drechtstraad heeft in de vergadering van december 2013 de herziene notitie activeren en afschrijvingen vastgesteld. In de notitie is vastgesteld wanneer activa worden gevormd en op welke wijze afschrijvingen plaatsvinden en met welke termijnen.

GR Drechtsteden heeft kapitaalgoederen in de vorm van een investering in de kantoorpanden die worden gebruikt voor huisvesting van Bureau Drechtsteden, Sociale Dienst, Ingenieursbureau, en Servicecentrum.

GRD heeft met de eigenaar, de gemeente Dordrecht, een huurcontract afgesloten voor de periode van 15 jaar. Voor de kantoorpanden is in 2009 een MeerjarenOnderhoudsPlan (MOP) opgesteld op basis waarvan preventief onderhoud zal plaatsvinden en de jaarlijkse onderhoudskosten kunnen worden vastgesteld en beheerd. Uit de MOP blijkt een schommeling in de jaarlijkse kosten van preventief onderhoud. De fluctuaties in die kosten blijken echter beperkt. Er is dan ook geen reden een onderhoudsvoorziening in te stellen.

De jaarlijkse kapitaal- en onderhoudslasten worden op basis van het aantal vierkante meters omgeslagen naar de gebruikers van de panden, en zijn dus opgenomen in de begrotingsonderdelen van desbetreffende GRD-dochters.

Daarnaast heeft de GRD ICT-activa, en investeert de komende jaren verder daarin. Het Servicecentrum exploiteert de regionale ICT-infrastructuur en stelt deze beschikbaar aan de deelnemende gemeenten en klantorganisaties. De jaarlijkse kapitaals- en onderhoudslasten zijn in het begrotingsprogramma van het SCD verwerkt. Voor onderhoud en vervanging worden planningen opgesteld.

Verder heeft de GRD activa in de vorm van investering in de gebouwinrichting, zoals meubilair, en in software bij onder andere de Sociale Dienst en bij het Ingenieursbureau.

3.5 Verbonden partijen

1. Breedband Drechtsteden

In 2004 is Stichting Breedband Drechtsteden (SBD) opgericht, met als doelstelling: “het in eigendom verwerven en doen beheren van een glasvezelinfrastructuur in de regio Dordrecht”. Door deze eigen infrastructuur werd beoogd een basis voor samenwerking, synergie, innovatie en kostenefficiëntie te leggen. In 2006 is Bureau Drechtsteden (destijds nog de subregio Drechtsteden binnen Zuid-Holland Zuid) als deelnemer aan de stichting toegetreden, met een lening van € 350.000.

In 2011 is een nieuwe structuur gekozen die professioneler en slagvaardiger is. SBD is omgevormd tot een stichting administratiekantoor (STAK) die de certificaten van aandelen beheert van de Breedband Drechtsteden Groep BV, met daaronder uitvoering BV's. GRD heeft ruim 6% van de certificaten van aandelen.

2. InnovationQuarter

In 2016 is de GRD toegetreden als aandeelhouder van het Participatiefonds van InnovationQuarter met een bedrag van € 500.000. InnovationQuarter B.V. is de regionale ontwikkelingsmaatschappij voor Zuid-Holland. InnovationQuarter financiert vernieuwende en snelgroeiende bedrijven, assisteert buitenlandse ondernemingen bij het vestigen in Zuid-Holland en organiseert samenwerking tussen innovatieve ondernemers, kennisinstellingen en de overheid.

3. Stroomlijn

Het Drechtstedenbestuur heeft in 2015 besloten tot een andere organisatie van het doelgroepenvervoer. De regie op het vervoer is per 2017 in publiek beheer genomen door een mobiliteitsplatform op te richten. De uitvoering van het vervoer is separaat aanbesteed. Door de regie op het vervoer via een publiek mobiliteitsplatform te organiseren, worden de organisatorische schotten tussen de afzonderlijke groepen cliënten en wettelijke grondslagen weggenomen. De vervoersvraag van kwetsbare burgers kan hierdoor meer individueel en gedifferentieerd worden beantwoord. Het mobiliteitsplatform kan namelijk verschillende vervoersmodaliteiten aanbieden, zodat de burger naar behoeften en mogelijkheden kan worden geholpen. Niet enkel het vervoer, maar juist de mobiliteit van de doelgroep kan op deze manier centraal worden gesteld.

Om de publieke regiefunctie uit te kunnen oefenen, is in 2016 – conform besluit Drechttraad van 6 september 2016 – een aparte entiteit opgericht: Stroomlijn BV. De doelstelling van deze BV luidt: " Het op elkaar afstemmen van het doelgroepenvervoer en kleinschalige mobiliteitsoplossingen, alsmede het op efficiënte wijze daaraan uitvoering geven". Per 1 januari 2017 voert Stroomlijn de regie op het Wmo-dagbestedingsvervoer en het Wsw-vervoer. Per 1 februari 2017 wordt tevens het Wmo-vraagafhankelijk vervoer (Drechthopper) door Stroomlijn aangestuurd.

De GRD heeft 100 % van de aandelen; de nominale waarde is € 1. Daarnaast heeft de GRD een 5-jarige geldlening van € 300.000 verstrekt, ter financiering van de noodzakelijke investeringen.

4. Financiële begroting

4.1 Overhead

Op basis van de nieuwe bepaling in het BBV wordt in de financiële begroting de post overhead afzonderlijk opgenomen. De opbouw per begrotingsprogramma is als volgt (bedragen x € 1.000):

Begrotingsprogramma	lasten	baten
Beleid en bestuur	1.984	0
Sociale Dienst	18.367	0
Bedrijfsvoering		
Ingenieursbureau	2.089	0
Servicecentrum	40.935	40.935
Gemeentebelastingen	500	0
Onderzoekcentrum	90	0
Bureau Drechtsteden	1.289	1.289
Totaal	65.254	42.224

De lasten zijn bepaald conform de notitie overhead van de commissie BBV (juli 2016).

Bij de toerekening van baten aan de overhead zijn de volgende uitspraken van de commissie BBV gevolgd (bron: notitie verbonden partijen, oktober 2016):

Stellige uitspraak 1

Bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen moeten als directe lasten op de taakvelden worden geboekt. De bijdragen worden aan de lastenkant bij gemeenten en batenkant bij gemeenschappelijke regelingen verwerkt zonder afsplitsing van de overhead naar het taakveld Overhead. Aan de lastenkant bij de gemeenschappelijke regelingen vindt de afsplitsing van de Overhead op het taakveld overhead wel plaats.

Stellige uitspraak 2

Wanneer de gemeenschappelijke regeling overheadtaken van de gemeente uitvoert, dan wordt de bijdrage voor deze gemeentelijke overheadtaken aan de lastenkant bij gemeenten en batenkant bij gemeenschappelijke regelingen wel op het taakveld Overhead begroot en verantwoord.

4.2 Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit het algemene renteresultaat. Met ingang van 2018 daalt de rekenrente van 3% naar 1% in 2018. Het saldo wordt daardoor geraamd op 0.

(Bedragen x € 1.000)

Begroting 2017			Begroting 2018			Saldo 2019	Saldo 2020	Saldo 2021
Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo			
300	300	0	0	0	0	0	0	0

De financieringsbehoefte in 2018 bedraagt € 25 miljoen, voor vaste activa, en investeringen tijdens het boekjaar. Voor € 10 miljoen is een 5 jaars lening afgesloten met een rentepercentage van 0,5. De overige € 15 miljoen wordt gefinancierd met kort geld, en een geschat rentepercentage van 1,0.

De totale geraamde rentelasten bedragen daarmee € 200.000.

4.3 Recapitulatie programmabegroting (bedragen x € 1.000)

Programma	Realisatie 2016			Begroting 2017			Begroting 2018		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Baten en lasten									
Beleid en Bestuur	9.125	9.104	-21	8.521	7.439	-1.082	4.661	6.645	1.984
Sociale Dienst Drechtsteden	222.591	223.192	601	230.659	230.459	-200	214.684	233.051	18.367
Bedrijfsvoering	65.032	65.383	351	59.378	58.726	-652	12.058	14.737	2.679
Overhead	-	-	-	-	-	-	65.254	41.974	-23.280
Algemene dekkingsmiddelen	500	560	60	300	300	0	0	0	0
Totaal baten en lasten	297.248	298.239	991	298.857	296.923	-1.934	296.657	296.407	-250
Mutaties reserve									
Beleid en Bestuur	0	292	292	0	1.082	1.082	0	0	0
Sociale Dienst Drechtsteden	0	0	0	0	200	200	0	0	0
Bedrijfsvoering	0	507	507	0	652	652	0	0	0
Overhead	-	-	-	-	-	-	0	250	250
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal mutaties reserve	0	799	799	0	1.934	1.934	0	250	250
Resultaat									
Beleid en Bestuur	9.125	9.396	271	8.521	8.521	0	4.661	6.645	1.984
Sociale Dienst Drechtsteden	222.591	223.192	601	230.659	230.659	0	214.684	233.051	18.367
Bedrijfsvoering	65.032	65.890	858	59.378	59.378	0	12.058	14.737	2.679
Overhead	-	-	-	-	-	-	65.254	42.224	-23.030
Algemene dekkingsmiddelen	500	560	60	300	300	0	0	0	0
Totaal resultaat	297.248	299.038	1.790	298.857	298.857	0	296.657	296.657	0

Incidentele baten en lasten

De saldi van de meerjarenramingen worden niet beïnvloed door incidentele baten en lasten.

In de primaire begroting 2018 zijn de volgende incidentele baten en lasten opgenomen:

(Bedragen x € 1.000)

Programma	Incidentele baten	Toelichting
Bedrijfsvoering	+ 250	betreft een begrote onttrekking aan de bestemmingsreserve frictiekosten SCD

De stand van de reserve is toegelicht op pagina 35.

Waar incidentele baten en incidentele lasten elkaar compenseren zijn ze niet in deze tabel opgenomen.

4.4 Verdeelsleutels

Voor de bijdragen van de gemeenten in de kosten van de GRD-onderdelen worden de volgende verdeelsleutels gehanteerd:

Programma	Verdeelsleutel begroting 2018
Bureau Drechtsteden	
Algemene inwonerbijdrage	Inwoneraantal per 1 juli 2016
Regionaal Platform Verkeersveiligheid	Inwoneraantal per 1 juli 2016
Waterbus	Gemeentefonds uitkeringsjaar 2016
Klachtencommissie	Inwoneraantal per 1 juli 2016
Walstroom	Inwoneraantal per 1 juli 2016
Regiogriffie	Inwoneraantal per 1 juli 2016
Sociale Dienst Drechtsteden	
Werk & Inkomen	
Participatie	Participatiebudget uit de integratie-uitkering sociaal domein
WSW	WSW-budget uit de integratie-uitkering sociaal domein
Inkomensondersteuning	Rijksbudget
Minimabeleid	
Kinderopvang	Voorcalculatie per gemeente
Minimabeleid	5-jaars voortschrijdend gemiddelde WWB-klantaantallen
Maatwerkvoorziening inkomenssteun	WMO-middelen uit de integratie-uitkering sociaal domein
WMO	
Huishoudelijke ondersteuning	Voorcalculatie per gemeente
Huishoudelijke hulp toelage	WMO-middelen uit de integratie-uitkering sociaal domein
Hulpmiddelen	Voorcalculatie per gemeente
Begeleiding en kortdurend verblijf	WMO-middelen uit de integratie-uitkering sociaal domein
Persoonlijke verzorging	WMO-middelen uit de integratie-uitkering sociaal domein
Schuldhulpbemiddeling	Voorcalculatie per gemeente
Apparaatskosten	
Uitvoeringskosten WMO – huishoudelijke verzorging	68,21% van doeluitkering gemeentefonds voor uitvoering WMO- huishoudelijke verzorging
WMO - 2015	WMO-middelen uit de integratie-uitkering sociaal domein
Overig	5-jaars voortschrijdend gemiddelde WWB-klantaantallen
Ingenieursbureau Drechtsteden	Afgenomen diensten
Service Centrum Drechtsteden	
Basispakket	Verrekensystematiek
Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden	Aantal aanslagregels 2016
Onderzoekcentrum Drechtsteden	Inwoneraantal per 1 juli 2016
Algemene dekkingsmiddelen	Inwoneraantal per 1 juli 2016

Inwoneraantallen

De inwoneraantallen per 1 juli 2016 zijn als volgt (bron CBS):

Gemeente	Aantal inwoners per 1-7-2016
Alblasserdam	19.984
Dordrecht	118.549
Hendrik Ido Ambacht	29.593
Papendrecht	32.227
Sliedrecht	24.995
Zwijndrecht	44.435
Totaal	269.783
Hardinxveld-Giessendam	17.820

5. VASTSTELLING

Dagelijks bestuur

Als ontwerpbegroting vastgesteld door het dagelijks bestuur op 6 april 2017.

Het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden

De secretaris,

De voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

P.A.C.M. van der Velden

Algemeen bestuur

Vastgesteld door het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden op 4 juli 2017.

De regiogriffier,

De voorzitter,

mr. J. Heijmans

P.A.C.M. van der Velden

Bijlage A: Bijdragen per gemeente (Bedragen x € 1.000)

		Alblasserdam	Dordrecht	H.I. Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Totaal
Bureau Drechtsteden								
	Algemene inwonerbijdrage	253	1.496	372	406	314	560	3.402
	Regionaal Platform Verkeersveiligheid	6	36	9	10	7	13	80
	Waterbus	42	384	57	75	58	112	728
	Klachtencommissie	2	12	3	3	3	5	28
	Walstroom	6	34	8	9	7	13	77
	Bestuur en staf	127	755	189	205	159	283	1.719
	CIO office	85	504	126	137	106	189	1.147
	Totaal Bureau Drechtsteden	521	3.221	764	845	654	1.175	7.181
	Regiogriffie	28	167	42	46	35	63	381
Sociale Dienst Drechtsteden								
	Werk en Inkomen							
	Participatie	335	6.835	183	543	494	1.457	9.847
	Individuele studietoelage	3	257	21	29	32	73	415
	Impuls statushouders	49	287	72	78	61	109	656
	WSW	1.364	16.045	868	1.929	2.339	3.579	26.125
	Inkomensondersteuning, rijksvergoeding	4.398	54.958	4.255	6.988	6.058	15.123	91.779
	Inkomensondersteuning, bijdrage aan tekort	425	6.251	376	713	572	1.438	9.774
	Minimabeleid							
	Kinderopvang	2	32	2	4	3	7	50
	Minimabeleid	328	4.828	290	551	442	1.110	7.549
	Preventief budgetbeheer	7	96	6	11	9	22	150
	Maatwerkvoorz. Inkomenssteun	117	794	126	183	194	285	1.699
	WMO							
	Huishoudelijke ondersteuning	987	6.245	898	1.262	1.242	2.319	12.953
	Hulpmiddelen	182	1.040	205	255	222	480	2.384
	Collectief vervoer	375	2.755	429	623	683	1.035	5.900
	Begeleiding en kortdurend verblijf	1.349	9.141	1.454	2.098	2.231	3.283	19.556
	Budgetadvies en schuldbemiddeling							
	Schuldhelpverlening	2	50	2	4	4	8	70
	Apparaats- en uitvoeringskosten							
	Apparaatslasten	1.512	20.069	1.385	2.497	2.090	4.864	32.418
	WMO Beschermd wonen	-	600	-	-	-	-	600
	Totaal Sociale Dienst Drechtsteden	11.435	130.283	10.572	17.768	16.676	35.192	221.925
Servicecentrum Drechtsteden								
	Basispakket	1.463	12.700	1.743	3.242	2.123	3.855	25.125
	Plus- en additioneel pakket		1.228				188	1.416
Gemeentebelastingen Drechtsteden								
	Belastingactiviteiten	-	2.285	426	395	400	612	4.118
	GEO-activiteiten	12	1.071	81	30	16	47	1.257
Onderzoekcentrum Drechtsteden								
	Basispakket	52	308	77	84	65	115	700
	Totaal	13.511	151.263	13.705	22.410	19.969	41.247	262.103

Bijlage B: Begroting en meerjarenraming naar taakvelden (bedragen x € 1.000)

Programma	Begroting 2018			Raming 2019			Raming 2020			Raming 2021		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Taakveld												
Beleid en Bestuur												
0.1 Bestuur	1.693	3.677	1.984	1.693	3.677	1.984	1.693	3.677	1.984	1.693	3.677	1.984
0.4 Overhead	1.984	0	-1.984	1.984	0	-1.984	1.984	0	-1.984	1.984	0	-1.984
2.1 Verkeer en vervoer	454	454	0	454	454	0	454	454	0	454	454	0
2.5 Openbaar vervoer	728	728	0	728	728	0	728	728	0	728	728	0
3.1 Economie	1.306	1.306	0	1.306	1.306	0	1.006	1.006	0	1.006	1.006	0
7.4 Milieubeheer	144	144	0	144	144	0	144	144	0	144	144	0
8.1 Ruimtelijke ordening	75	75	0	75	75	0	75	75	0	75	75	0
8.3 Wonen en bouwen	260	260	0	260	260	0	260	260	0	260	260	0
Totaal Beleid en Bestuur	6.645	6.645	0	6.645	6.645	0	6.345	6.345	0	6.345	6.345	0
Sociale Dienst Drechtsteden												
0.4 Overhead	18.367	0	-18.367	18.367	0	-18.367	18.367	0	-18.367	18.367	0	-18.367
6.3 Inkomensregelingen	118.471	123.290	4.819	119.751	124.570	4.819	120.936	125.755	4.819	122.120	126.939	4.819
6.4 Begeleide participatie	27.681	29.004	1.323	26.062	27.385	1.323	24.449	25.772	1.323	23.609	24.932	1.323
6.5 Arbeidsparticipatie	16.319	22.212	5.893	16.054	21.947	5.893	16.323	22.216	5.893	17.064	22.957	5.893
6.6 Maatwerkvoorzieningen WMO	3.552	4.134	582	3.552	4.134	582	3.552	4.134	582	3.552	4.134	582
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	48.352	53.811	5.459	47.895	53.354	5.459	47.828	53.287	5.459	47.767	53.226	5.459
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	309	600	291	309	600	291	309	600	291	309	600	291
Totaal Sociale Dienst Drechtsteden	233.051	233.051	0	231.990	231.990	0	231.764	231.764	0	232.788	232.788	0
Bedrijfsvoering												
0.1 Bestuur	922	1.012	90	922	1.012	90	922	1.012	90	922	1.012	90
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.225	1.225	0	1.225	1.225	0	1.225	1.225	0	1.225	1.225	0
0.4 Overhead	44.903	42.224	-2.679	46.554	43.875	-2.679	46.404	43.725	-2.679	46.404	43.725	-2.679
2.1 Verkeer en vervoer	4.686	6.775	2.089	4.686	6.775	2.089	4.686	6.775	2.089	4.686	6.775	2.089
0.61 OZB woningen	373	409	36	373	409	36	373	409	36	373	409	36
0.62 OZB niet woningen	1.496	1.640	144	1.496	1.640	144	1.496	1.640	144	1.496	1.640	144
0.63 Parkeerbelasting	155	169	14	155	169	14	155	169	14	155	169	14
0.64 Belastingen overig	92	101	9	92	101	9	92	101	9	92	101	9
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	2	2	0	2	2	0	2	2	0	2	2	0
7.2 Riolering	1.199	1.314	115	1.199	1.314	115	1.199	1.314	115	1.199	1.314	115
7.4 Afval	685	751	66	685	751	66	685	751	66	685	751	66
8.1 Ruimtelijke ordening	1.222	1.339	117	1.222	1.339	117	1.222	1.339	117	1.222	1.339	117
Totaal Bedrijfsvoering	56.961	56.961	0	58.612	58.612	0	58.462	58.462	0	58.462	58.462	0
Algemene dekkingsmiddelen												
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	296.657	296.657	0	297.247	297.247	0	296.571	296.571	0	297.595	297.595	0

Bijlage C: Geprognosticeerde balans en EMU-saldo

Geprognosticeerde balans				
bedragen x € 1.000				
	Ultimo			
	2018	2019	2020	2021
Activa				
Vaste activa	25,0	25,0	25,0	25,0
Vlottende activa	45,0	45,0	45,0	45,0
Totaal Activa	70,0	70,0	70,0	70,0
Passiva				
Eigen vermogen	5,0	5,0	5,0	5,0
Voorzieningen	3,0	3,0	3,0	3,0
Vaste schulden	10,0	10,0	10,0	10,0
Vlottende passiva	52,0	52,0	52,0	52,0
Totaal passiva	70,0	70,0	70,0	70,0

Berekening EMU-saldo (bedragen x € 1.000)	2017	2018	2019	2020	2021
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV,	0	0	0	0	0
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	0	0	0	0	0
Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	0	0	0	0	0
Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:	0	0	0	0	0
Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord					
Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	0	0	0	0	0
Baten bouwgrondexploitatie:	0	0	0	0	0
Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord					
Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	0	0	0	0	0
Lasten inv transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	0	0	0	0	0

Bijlage D: Beleidsindicatoren

Met ingang van het begrotingsjaar 2018 moeten gemeenschappelijke regelingen de effecten van beleid toelichten door een vaste set beleidsindicatoren op de nemen in de begroting en de jaarrekening.

In onderstaande tabel staan de realisatiegegevens weergegeven per beleidsindicator uit taakveld 6. Deze gegevens zijn afkomstig van de site www.waarstaatjegemeente.nl en betreffen realisatie cijfers zoals deze in februari 2017 bekend zijn, de peildata zijn weergegeven.

Beleidsindicatoren Taakveld 6. Sociaal domein			Peil- datum	Alblasserdam	Dordrecht	Hendrik- Ido-Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht
21	Banen	# banen per 1.000 inwoners 15-64 jaar	2015	651	628	370	632	864	643
24	Netto arbeidsparticipatie	% van der werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking	2015	67,1	62,4	70,7	62,2	67,7	63,9
26	Werkloze jongeren	% werkloze jongeren in de gemeente	2012	1,2	1,25	0,41	0,4	0,49	0,55
27	Personen met een bijstandsuitkering	aantal per 1.000 inwoners van 18-65 jaar	2016	26,3	56,5	18,0	27,9	31,9	39,0
28	Lopende re-integratie-voorzieningen	# per 10.000 inw. Van 15-64	2015	4,1	9,6	3,2	2,5	3,9	5,8
32	Cliënten met een maatwerk-arrangement WMO	aantal per 10.000 inwoners	2016	35	40	20	25	30	30

Bijlage E. Meerjarenoverzicht gemeentelijke bijdragen

Inkomensondersteuning, bijdrage aan tekort (bedragen x € 1 miljoen)

	2018	2019	2020	2021
Alblasserdam	0,4	0,4	0,4	0,4
Dordrecht	6,3	5,9	5,9	6,1
H.I. Ambacht	0,4	0,4	0,4	0,4
Papendrecht	0,7	0,7	0,7	0,7
Sliedrecht	0,6	0,5	0,5	0,6
Zwijndrecht	1,4	1,4	1,4	1,4
Totaal	9,8	9,2	9,2	9,5

Overige gemeentelijke bijdragen:

Begrotingsprogramma	gemeentelijke bijdrage
Bureau Drechtsteden	blijft gelijk
Regiogriffie	blijft gelijk
Sociale Dienst Drechtsteden	
Werk en Inkomen	
Participatie	uitkering rijk
Individuele studietoelage	uitkering rijk
Impuls statushouders	uitkering rijk
WSW	uitkering rijk
Inkomensondersteuning, rijksvergoeding	uitkering rijk
Minimabeleid	
Kinderopvang	blijft gelijk
Minimabeleid	blijft gelijk
Preventief budgetbeheer	blijft gelijk
Maatwerkvoorz. Inkomenssteun	blijft gelijk
WMO	
Huishoudelijke ondersteuning	blijft gelijk
Hulpmiddelen	blijft gelijk
Collectief vervoer	blijft gelijk
Begeleiding en kortdurend verblijf	uitkering rijk
Budgetadvies en schuldbemiddeling	
Schuldhelpverlening	blijft gelijk
Apparaats- en uitvoeringskosten	
Apparaatslasten	blijft gelijk
Servicecentrum Drechtsteden - basispakket	blijft gelijk
Gemeentebelastingen Drechtsteden	blijft gelijk
Onderzoekcentrum Drechtsteden - basispakket	blijft gelijk

Toelichting

- Gebaseerd op staand beleid 2017.
- Jaarlijks vindt actualisering van de verdeelsleutels plaats.
- Gebaseerd op prijspeil 2017, jaarlijks vindt aanpassing plaats voor loon- en prijsontwikkeling.

Bijlage F. Risicotabel per gemeente

Bedragen x € 1 miljoen

		impact	Alblasserdam	Dordrecht	H.I. Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	sleutel
Risico									
GRD	Vennootschapsbelasting	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	inwoners
GRD	Huisvesting	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	inwoners
SDD	Invulling verplicht beschut werk	0,6	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,1	klanten
SDD	Niet behalen omzet detacheringen SW	0,5	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,1	klanten
SDD	Bestandsontwikkeling inkomensondersteuning	1,8	0,1	1,2	0,1	0,1	0,1	0,3	klanten
SDD	Ontwikkeling macrobudget en verdeelmodel	3,2	0,1	2,0	0,1	0,2	0,2	0,5	klanten
SDD	Groei klantenaantallen WMO huishoudelijke ondersteuning	0,5	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,1	bijdrage
SDD	Apparaatslasten	0,5	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,1	klanten
SCD	Zaak en Archiefsysteem	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	bijdrage
SCD	Openstaande vordering	0,5	0,0	0,3	0,0	0,1	0,0	0,1	bijdrage
Totaal		8,1	0,4	4,9	0,4	0,7	0,5	1,2	
Kans									
SDD	Ontwikkeling macrobudget en verdeelmodel	3,2	0,1	2,0	0,1	0,2	0,2	0,5	klanten
SDD	Vangnetregeling	3,9	0,2	2,5	0,1	0,3	0,2	0,6	klanten
Totaal		7,1	0,3	4,5	0,3	0,5	0,4	1,0	